

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU**

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU
W 2009 ROKU**

Opole 2010

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU**

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU
W 2009 ROKU**

**Sprawozdanie z działalności
i plan pracy na rok 2010**

Opole 2010

Merytoryczna redakcja całości
Leokadia Drożdż

Opracowanie redakcyjne
Maria Szwed

ISBN 978-83-7126-260-9
978-83-62105-26-7

PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY – INSTYTUT ŚLĄSKI, OPOLE ul. Piastowska 17
Nakład 100 egz. Objętość 4,20 ark. wyd., 5,00 ark. druk.

Spis treści

1. Skład Rady Naukowej i zatrudnienie w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w 2009 roku (<i>Leokadia Drożdż</i>)	5
2. Sprawozdanie z posiedzeń Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku (<i>Michał Lis</i>)	9
3. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku i zadania badawcze na rok 2010 (<i>Leokadia Drożdż, Teresa Sółdra-Gwiżdż</i>)	11
4. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2009 roku (<i>Bogdan Cimała</i>)	31
5. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2009 roku (<i>Kazimierz Szczygierski, Brygida Solga</i>)	35
6. Biblioteka PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu. Sprawozdanie z pracy w 2009 roku (<i>Ewa Golec</i>)	38
7. Działalność wydawnicza PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku (<i>Ewa Dawidejt-Jastrzębska</i>)	42
8. Bibliografia publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu za rok 2009 (oraz uzupełnienia z lat poprzednich) (<i>Ewa Golec</i>)	45

1. SKŁAD RADY NAUKOWEJ I ZATRUDNIENIE W PIN – INSTYTUCIE ŚLĄSKIM W OPOLU W 2009 ROKU

1.1. Rada Naukowa (kadencja 2008–2011)

W związku ze zmianami prawnymi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 IX 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wyborów do rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej oraz uzupełnienia składu rady w trakcie kadencji, 14 VII 2008 r. zostały przeprowadzone wybory do Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu.

Przewodniczący – prof. dr hab. Marek S. Szczepański

Zastępcy
przewodniczącego – prof. dr hab. Michał Lis, prof. dr hab. Krystian Heffner

Członkowie – dr Maciej Borkowski, mgr Monika Choroś, mgr Leokadia Drożdż, prof. dr hab. Krzysztof Frysztański, prof. dr hab. Joachim Glensk, prof. dr hab. Zbigniew Greń, dr Franciszek Jonderko, doc. dr hab. Maria Kalczyńska, bp dr hab. Jan Kopic, prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz, prof. dr hab. Janina Labocha, dr Bernard Linek, doc. dr hab. Wanda Musialik, prof. dr hab. Andrzej Sakson, prof. dr hab. Stanisław Senft, prof. dr hab. Jerzy Sierociuk, prof. UO dr hab. Teresa Smolińska, dr Brygida Solga, dr Kazimierz Szczygielski, prof. dr hab. Krzysztof Tarka, dr Aleksandra Trzeciełńska-Polus, prof. dr hab. Maria Wanatowicz.

1.2. Dyrekcja

Dyrektor – dr Teresa Sołdra-Gwizdź

Zastępca dyrektora
ds. naukowych – doc. dr hab. Wiesław Drobek

Sekretarz naukowy – mgr Leokadia Drożdż

Główny księgowy – mgr inż. Iwona Pawlonka

1.3. Pracownicy zakładów naukowych i innych jednostek organizacyjnych

Zakład Badań Historycznych i Niemcoznawczych

Kierownik zakładu – prof. dr hab. Michał Lis

Zastępca kierownika zakładu – prof. dr hab. Bogdan Cimała

Samodzielni pracownicy naukowcy – prof. dr hab. Joachim Glensk, doc. dr hab. Andrzej Hanich (od 1 IV 2009), doc. dr hab. Maria Kalczyńska, doc. dr hab. Wanda Musialik, prof. dr hab. Stanisław Senft, prof. dr hab. Stanisława Sochacka, prof. dr hab. Bogusław Wyderka.

Pozostali pracownicy naukowcy – dr Danuta Berlińska (urlop bezpłatny do 31 XII 2009), dr Maciej Borkowski, mgr Leokadia Drożdż, mgr Anna Jedynak (od 1 VII 2009), dr Bernard Linek, dr Marzena Muszyńska, dr Aleksandra Trzcielińska-Polus.

Pracownicy badawczo-techniczni – mgr Monika Choroś, mgr Lucja Jarczak, mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska.

Zakład Badań Regionalnych

Kierownik zakładu – dr Kazimierz Szczygieski

Zastępca kierownika zakładu – dr Brygida Solga

Samodzielni pracownicy naukowcy – doc. dr hab. Wiesław Drobek, prof. dr hab. Krystian Heffner, doc. dr hab. Stanisław Koziarski, prof. dr hab. Robert Rauziński.

Pozostali pracownicy naukowcy – mgr Anna Bereś, dr Stanisław Jałowiecki (od 1 VII 2009), dr Franciszek Jonderko, dr Ryszard Kałuża (do 17 II 2009), dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Anna Śliz, dr Marek Zawadka.

Specjaliści ds. badań i analiz – mgr Anna Bień (od 1 VII 2009 do 30 IX 2009), mgr Karolina Bogucka (od 1 VII 2009 do 30 IX 2009), mgr Olaf Gwiżdż (od 1 VII 2009), Paweł Sadło (od 1 VII 2009).

Biblioteka

Kierownik – mgr Ewa Golec

Pracownicy – mgr Ewa Wróbel (od 1 I 2009), Ewa Los (do 28 XII 2009).

Dział Księgowości

Główny księgowy – mgr inż. Iwona Pawlonka (od 1 I 2009).

Pracownicy – Krystyna Klimek

Dział Administracji i Obsługi

Pracownicy – Teresa Jolanta Drzazga-Sempruch (asystent dyrektora, zajmuje się również prowadzeniem spraw kadrowych), Sonia Durkalec (pracownik administracyjny – od 1 XI 2009), Halina Piwosz, Kazimierz Marciak (od 1 IX 2009)

Dział Prawny

Mecenas Magdalena Filipowicz

Archiwum Zakładowe

Mgr Leokadia Drożdż

1.4. Stan i struktura zatrudnienia

Tabela 1

Zatrudnienie osobowe i etatowe w PIN – Instytucie Śląskim w latach 2004–2009

Kategoria pracowników	Lata											
	2009		2008		2007		2006		2005		2004	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Naukowi	28	25,50	28	25,25	30	22,00	29	22,08	30	23,08	30	23,58
Specjaliści ds. badań i analiz	2	2,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Badawczo-techniczni	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00
Biblioteka	2	2,00	3	3,36	4	2,63	4	3,63	4	4,00	4	4,00
Dział wydawnictw	–	–	–	–	1	1,00	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Księgowość	2	2,00	2	2,00	2	2,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00
Administracja i obsługa	4	3,50	6	5,00	5	4,50	7	5,75	7	5,75	7	5,75
Razem	41	38,00	42	38,61	45	35,13	47	38,46	48	40,33	48	40,33
W tym przebywający na urlopach bezpłatnych i wychowawczych	1		4		4		3		3		3	
Dział Prawny	1	1,00	1	1,00	1	1,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Uwaga: Stan zatrudnienia dla każdego roku – 31 XII. A – liczba zatrudnionych, B – wielkość zatrudnienia etatowego.

Źródło: Dane kadrowe i obliczenia z lat ubiegłych.

T a b e l a 2

Pracownicy naukowcy w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w latach 2004–2009

Kategoria	Lata					
	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Profesorowie	8	9	11	11	12	12
w tym: z tytułem naukowym profesora	5	6	7	7	8	9
doktorzy habilitowani	3	3	4	4	4	3
Docenci	5	4	4	4	4	3
w tym: doktorzy habilitowani	5	4	4	4	4	3
doktorzy	–	–	–	–	–	–
Adiunkci	12	13	13	11	11	12
w tym: doktorzy habilitowani	–	–	–	–	–	–
doktorzy	12	13	13	11	11	12
Asystenci	3	2	2	3	3	3
w tym: doktorzy	–	–	–	–	–	–
magiŝtry	3	2	2	3	3	3
Razem	28	28	30	29	30	30

Uwaga: Stan zatrudnienia dla kaŝdego roku – 31 XII. W wykazie uwzględniono osoby przebywające na urloпах.

Ź r ó d ł o: Dane kadrowe i obliczenia z lat ubiegłych.

Leokadia Droŝdŝ

2. SPRAWOZDANIE Z POSIEDZEŃ RADY NAUKOWEJ PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU W 2009 ROKU

W roku 2009 Rada Naukowa PIN – Instytutu Śląskiego zebrała się dwukrotnie na zwyczajnych posiedzeniach plenarnych, dla rozpatrzenia spraw wynikających z zadań statutowych: 1 kwietnia i 8 lipca, za każdym razem przy frekwencji zapewniającej przyjmowanie prawomocnych decyzji. Obradami kierował przewodniczący Rady prof. dr hab. Marek S. Szczepański.

Podczas pierwszego posiedzenia Rady wysłuchano informacji dr Teresy Soldry-Gwiżdż, dyrektora Instytutu o działalności placówki w 2008 r. W sprawach organizacyjnych poinformowała Radę, iż Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zatwierdził zmiany w Statucie PIN – Instytutu Śląskiego i Regulaminie Organizacyjnym Rady Naukowej. Rada przyjęła sprawozdanie dyrekcji z realizacji zadań statutowych oraz informację o dotacji na działalność statutową w 2009 r., a także zaprezentowany przez zastępcę dyrektora ds. naukowych doc. dra hab. Wiesława Drobka plan pracy na rok 2010. Rada przyjęła również sprawozdanie z działalności biblioteki złożone przez kierownik mgr Ewę Golec.

Na wniosek przewodniczącego Rady, postanowiono przystąpić do opracowania misji i strategii PIN – Instytutu Śląskiego. Rada wybrała jednogłośnie także dyrektora placówki dr Teresę Soldrę-Gwiżdż delegatką na XVIII Forum Jednostek Badawczo-Rozwojowych.

Posiedzenie w dniu 8 lipca w pierwszej części miało charakter uroczysty, nawiązania do 75-lecia istnienia placówki z udziałem gości – księdza biskupa Pawła Stobrawy, byłej senator profesor Doroty Simonides, posłów na Sejm RP Leszka Korzeniowskiego i Stanisława Rakoczego, marszałka województwa Józefa Sebesty, wojewody Ryszarda Wilczyńskiego i wicewojewody Antoniego Jastrzębskiego, wiceprezydenta Opola Arkadiusza Karbowiaka oraz rektorów – Uniwersytetu Opolskiego prof. dr hab. Krystyny Czai, Uniwersytetu Śląskiego w Opawie prof. dra hab. Rudolfa Żółka oraz dziekana tej uczelni Zdenka Jiráska, rektora Politechniki Opolskiej prof. dra hab. Jerzego Skubisa i kierowników instytucji oświatowych oraz kulturalnych.

W takiej uroczystej atmosferze wręczona została doroczna nagroda i wyróżnienia im. Jana i Wojciecha Wawrzynków.

W drugiej części obrad przewodniczący Rady przedstawił główne założenia strategii PIN – Instytutu Śląskiego do roku 2020. Jako podstawowe jej elementy

wskazał dostarczanie wiedzy o regionie, funkcję integracyjną badań oraz tworzenie płaszczyzn współdziałania pracowników nauki i instytucji naukowych zajmujących się Śląskiem. Podkreślił także znaczenie funkcji symbolicznej wynikającej z tradycji placówki, co z kolei implikuje potrzebę promocji Instytutu.

Dorobek istniejącego od 1934 r. Instytutu (w Opolu od 1957 r.) zaprezentowała w wykładzie dyrektor placówki dr Teresa Soldra-Gwiżdż. Omawiając działalność placówki w dobie transformacji (ostatnie dwudziestolecie), podkreśliła udział w finansowanych przez Ministerstwo Nauki projektach badań podstawowych, dwa wieloletnie projekty badawcze i wydawnicze z dziedziny językoznawstwa, oraz licznych grantach. Podniosła też osiągnięcia wydawnicze, organizację konferencji naukowych oraz działalność popularyzatorską. Wśród instytucji współpracujących wymieniła uniwersytety: Jagielloński, Śląski i Wrocławski, naukowe środowiska Poznania oraz Opawy (Instytut Śląski oraz Uniwersytet).

Wystąpienia gości otworzył Marszałek Województwa, przekazując przyznaną Instytutowi Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Województwa Opolskiego” oraz deklarując współpracę także przy ustalaniu nowych pól badawczych.

Wojewoda Opolski w swoim wystąpieniu podkreślił wkład Instytutu w poznanie specyfiki i tożsamości regionu, przywołując m.in. przygotowaną w okresie zagrożenia istnienia województwa na administracyjnej mapie Polski *Białą księgę obrony województwa opolskiego*.

Gratulacje jubileuszowe i życzenia pomyślnej pracy naukowej dla regionu złożyli następnie rektorzy opolskich uczelni oraz rektor Uniwersytetu Śląskiego w Opawie. Profesor Dorota Simonides podkreśliła znaczenie współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. Potrzebę i użyteczność badań dla środowiska w swoich wystąpieniach podnieśli też Wiceprezydent Opola oraz Opolska Kurator Oświaty.

Michał Lis

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU W 2009 ROKU I ZADANIA BADAWCZE NA ROK 2010

3.1. Ogólna charakterystyka działalności jednostki

Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, zgodnie z ustawą z 25 VII 1985 r. i późniejszą nowelizacją z 10 V 1991 r. (DzU RP z 1991 r. nr 44, poz. 194), stanowił jednostkę badawczo-rozwojową, której organem założycielskim był Wojewoda Opolski. Nadzór merytoryczny nad placówką sprawował (na mocy stosownego porozumienia pomiędzy organem założycielskim a Prezesem Polskiej Akademii Nauk) Przewodniczący Wydziału I Nauk Społecznych Polskiej Akademii Nauk. Ten stan prawny trwał do połowy 2001 r. Wówczas to, na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 27 VI 2001 r. w sprawie przejęcia przez ministrów funkcji organu sprawującego nadzór nad jednostkami badawczo-rozwojowymi nadzorowanymi dotychczas przez kierowników urzędów centralnych, wojewodów lub przez inne jednostki organizacyjne (DzU RP z 2001 r. nr 74, poz. 787), funkcję organu sprawującego nadzór nad PIN – Instytutem Śląskim w Opolu przejął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W roku 2009 Instytut działał w sytuacji niepewności prawnej związanej z reformą nauki i przeciągającymi się pracami w Sejmie nad ważnymi aktami prawnymi regulującymi jej funkcjonowanie, w tym nad ustawą o instytutach badawczych. Pomimo braku stosownych uregulowań prawnych dyrekcja Instytutu podjęła prace nad Strategią Rozwoju PIN – Instytutu Śląskiego na lata 2010–2020 oraz nad programem promocji. Dokumenty powstałe w wyniku tych prac zostały poddane Radzie Naukowej pod dyskusję i do zaopiniowania. Kontynuowano również prace organizacyjne nad uporządkowaniem spraw administracyjnych i finansowych Instytutu przy wydatnym wsparciu mecenas Magdaleny Filipowicz. W związku z reformą księgowości od 1 I 2009 r. na stanowisku głównej księgowej została zatrudniona mgr inż. Iwona Pawlonka. Od 2008 r. w Instytucie stosownie do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 IX 2007 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania audytu zewnętrznego wydatkowania środków finansowych na naukę, corocznie przeprowadzane jest badanie bilansu oraz zgodności wydatkowania środków na działalność statutową z przeznaczeniem i przepisami prawa.

W omawianym roku sytuację finansową PIN – Instytutu Śląskiego należy określić jako stabilną, a to za sprawą uzyskania uzupełnienia dotacji statutowej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o dodatkowe środki, wynajęcia większości pokoi Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Opolskiego oraz pozyskiwania dodatkowych środków finansowych pochodzących z realizowanych projektów badawczych, wykonywania ekspertyz, sprzedaży wydawnictw.

Największym przedsięwzięciem finansowym, przed którym stanął i nadal stoi Instytut, była i jest rewitalizacja majątku rozpoczęta w 2009 r., tj. remont pomieszczeń. Bezpośrednią kontrolę nad tym zadaniem sprawowała mgr Leokadia Drożdż, czuwając także w ciągu całego roku nad budynkiem Instytutu i nadzorując w tym względzie zarządcę – „Odnowę” Sp. z o.o. (do 31 XII 2009 r.). W naszych zamierzeniach chcemy kontynuować prace rewitalizacyjne w 2010 r., o ile to będzie możliwe w ramach środków unijnych Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. W ramach złożonego do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosku o dofinansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury informatycznej nauki opracowano projekt budowy sieci komputerowej oraz wyposażenia profesjonalnego studia do badań typu CATI i FGI.

Zgodnie z ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (DzU z 2006 r. nr 97, poz. 673 z późn. zm.) Instytut zobowiązany został do zorganizowania archiwum zakładowego, którego tworzenie jest kontynuowane. Zajmowała się tym również mgr Leokadia Drożdż, która w ramach doskonalenia zawodowego ukończyła kurs archiwisty I stopnia.

W ramach podnoszenia i uzupełniania kwalifikacji zawodowych mgr Anna Bereś i mgr Olaf Gwiżdż wzięli udział w szkoleniu nt.: „Jak inteligentne jest twoje przedsiębiorstwo? Innowacyjne rozwiązania dla przedsiębiorców. Zastosowanie Business Intelligence w praktyce”, zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Doradztwa i Szkoleń w Opolu w ramach Działania 2.6. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – Regionalne Strategie Innowacyjne i Transfer Wiedzy, natomiast mgr Paweł Sadło uczestniczył w szkoleniach zorganizowanych przez Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego nt.: „Polityka równości płci w cyklu zarządzania projektem. Realizacja standardu minimum wniosku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z perspektywy realizacji zasady równych szans kobiet i mężczyzn” oraz „Zasady tworzenia projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego 30–31”. Magister Olaf Gwiżdż ukończył także studia podyplomowe w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie w zakresie ewaluacji programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego otwarła 15 V 2009 r. przewód doktorski mgr Ewie Dawidejt-Jastrzębskiej, promotorem tej pracy jest dr hab. prof. UO Janina Hajduk-Nijakowska.

PIN – Instytut Śląski w 2009 r. wprowadził dwa programy dla absolwentów i studentów: stażowy oraz praktyk studenckich, które początkowo nadzorowała dr

Anna Śliz, a następnie mgr Leokadia Drożdż i mgr Anna Bereś. W ramach programu stażowego złożono siedem wniosków stażowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu: trzy do biblioteki, dwa do administracji i po jednym do Pracowni Słownika Gwar Śląskich i Pracowni Słownika Nazw Geograficznych Śląska. Skorzystało z nich siedem osób, natomiast z możliwości praktyki w instytutowym Biurze Pozy-skiwania Środków i Realizacji Badań skorzystała jedna osoba (student socjologii).

Dyrektor Instytutu uczestniczyła w następujących imprezach środowiskowych; zorganizowanym przez minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbarę Kudrycką panelu pt. „Kobiety w nauce” (Warszawa, 5 III 2009 r.); uroczystościach nadania doktoratu honoris causa Wiesławowi Myśliwskiemu oraz prof. dr. hab. Henrykowi Samsonowiczowi; uroczystościach inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Opolskim i Politechnice Opolskiej oraz Uniwersytecie Śląskim w Opawie; obchodach 10-lecia Wydziału Zarządzania i Inżynierii Produkcji Politechniki Opolskiej (Opole, 7 XII 2009 r.); uroczystym spotkaniu poświęconym jubileuszowi pracy naukowej prof. dr. hab. Michała Lisa (Opole, 17 XII 2009 r.); uroczystościach i konferencjach zorganizowanych przez: Marszałka Województwa Opolskiego i Wojewodę Opolskiego – obchodach 88. rocznicy wybuchu III powstania śląskiego (Góra św. Anny, 2 V 2009 r.); Marszałka Województwa Opolskiego, Wojewodę Opolskiego, Prezydenta Miasta Opola – uroczystych obchodach Święta Niepodległości (Opole, 11 XI 2009 r.); konferencji zorganizowanej przez posła do Parlamentu Europejskiego Stanisława Jałowieckiego i Marszałka Województwa Opolskiego pt. „Po co nam kobiety w polityce” (Opole, 13 III 2009 r.) oraz w cyklu konferencji poświęconych regionalnym programom operacyjnym zorganizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego i Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, m.in. pt.: „Ewaluacja programów operacyjnych na poziomie regionalnym” (Opole, 6 IV 2009 r.); „Zatrudnienie – migracje – Opolszczyzna” (Opole, 25 V 2009 r.); „Warto inwestować w człowieka – podsumowanie doświadczeń z wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na Opolszczyźnie” (Opole, 16 XII 2009 r.).

Bieżące informacje o działalności Instytutu zamieszczane są na stronie internetowej (www.instytutslaski.com), którą opiekuje się mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska oraz Tomasz Marchut (informatyk).

3.2. Struktura organizacyjna

Pracownicy naukowci oraz badawczo-techniczni Instytutu skupieniu są – od 1993 r. – w dwóch interdyscyplinarnych zespołach w Zakładzie Badań Historycznych i Niemcoznawczych oraz w Zakładzie Badań Regionalnych. W obu zakładach istnieją także mniejsze struktury o statusie pracowni: w ZBHiN jest to Gabinet Książki i Prasy Polskiej w Niemczech (www.polonika.opole.pl), a w ZBR – Centrum Badań Migracji Zagranicznych. W ZBR działały także Komisja Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN oraz Biuro

Pozyskiwania Środków i Realizacji Badań (od 1 VII 2009 r.). W strukturze organizacyjnej PIN – Instytutu Śląskiego wyodrębnione są ponadto: biblioteka, archiwum zakładowe, dział księgowości, dział administracji i obsługi oraz dział prawny.

3.3. Działalność naukowa

Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski funkcjonuje w Opolu od 1957 r. jako jedyny obecnie spadkobierca tradycji przedwojennego Instytutu Śląskiego w Katowicach. Pozostając wielodyscyplinarną placówką naukową, prowadzi badania w obrębie takich dyscyplin naukowych, jak: nauki historyczne, socjologia, geografia, nauki filologiczne, ekonomia, nauki prawne. Główne kierunki działalności naukowo-badawczej to:

- nowożytne i najnowsze dzieje Śląska,
- stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie,
- językoznawstwo w zakresie onomastyki i dialektologii,
- procesy i zjawiska społeczne na Śląsku z socjologicznego punktu widzenia, socjologia stosunków etnicznych,
- problemy przemian społecznych, demograficznych, ekonomicznych oraz przestrzennych Śląska,
- problematyka zagospodarowania Odry i Nadodrza.

Za słowa kluczowe dla wymienionych kierunków działalności należy przyjąć: śląskoznawstwo, niemcoznawstwo, stosunki narodowościowe, pogranicza, problemy społeczne, stosunki międzygrupowe, stosunki etniczne, Nadodrza.

Merytoryczny zakres badań placówki wyznaczają problemy charakterystyczne dla historycznego regionu śląskiego, ważnego obszaru pogranicznego Rzeczypospolitej Polskiej, istotne też dla współczesnych procesów transformacji ustrojowej i polityki państwa.

Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski posiada I (najwyższą) kategorię w systemie oceny prowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, utrzymaną w 2009 r.

W roku 2009 Instytut Śląski obchodził jubileusz 75-lecia. Z tej okazji 8 lipca odbyła się uroczysta Rada Naukowa z udziałem zaproszonych gości, podczas której dyrektor dr Teresa Soldra-Gwiżdż przedstawiła działalność Instytutu Śląskiego w latach 1934–2009. W uroczystościach wzięli udział: marszałek województwa opolskiego Józef Sebesta, wojewoda opolski Ryszard Wilczyński, zastępca prezydenta miasta Opola Arkadiusz Karbowski, rektor Uniwersytetu Opolskiego prof. dr hab. Krystyna Czaja, rektor Politechniki Opolskiej prof. dr hab. Jerzy Skubis, rektor Uniwersytetu Śląskiego w Opawie doc. dr hab. Rudolf Źączek oraz ksiądz biskup Paweł Stobrawa. Marszałek Województwa Opolskiego odznaczył PIN – Instytut Śląski odznaką „Za Zasługi dla Województwa Opolskiego”.

Tematyczny plan pracy naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu na 2009 r., zaakceptowany przez Radę Naukową PIN – Instytutu Śląskiego w dniu 21 V 2008 r., obejmował 37 tematów badawczych, zgrupowanych w ośmiu głównych blokach problemowych, 3 projekty badawcze (granty) finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: „Słownik gwar śląskich” nr NN104011337 (kierownik prof. dr hab. Bogusław Wyderka), „Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska” nr NN104224035 (kierownik prof. dr hab. Stanisława Sochacka), „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” nr NN114226337 (kierownik prof. dr hab. Robert Rauziński); 2 projekty badawcze finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i budżetu państwa: „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów i pracodawców określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców” nr POKL.09.02.00-16-004/08-00 (kierownik prof. dr hab. Krystian Heffner), realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski; „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 (kierownik prof. dr hab. Krystian Heffner), realizowany we współpracy z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz ze spółką Pro Media (partner projektu), a także projekt międzynarodowy pt. „Česká a polská společnost 1918–1938 Sociologické diskuse a polemiky/ Czeskie i polskie społeczeństwo 1918–1938. Socjologiczne dyskusje i polemiki” (mgr Anna Beres).

Ponadto prowadzono inne zlecone prace badawcze: „Baza interaktywna dla województwa opolskiego” (dr Kazimierz Szczygieski), „Badania czytelnictwa czasopism poświęconych ochronie środowiska i gospodarce komunalnej w ramach programu «Bon na Innowacje» (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło), „Grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym – aspekt demograficzny. Województwo opolskie w latach 2009–2030” (kierownik prof. dr hab. Robert Rauziński).

W ramach współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Opolu Instytut uczestniczył w realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2009, pracując nad zadaniem pt. „Wykonanie bazy interaktywnej dla województwa opolskiego dotyczącej gromadzenia danych dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego w poszczególnych regionach Unii Europejskiej” (dr Kazimierz Szczygieski) oraz zadaniem pt. „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów i pracodawców określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców” nr POKL.09.02.00-16-004/08-00 – wykonanie ekspertyzy dla potrzeb Ministerstwa Edukacji Narodowej, administracji samorządowej i rządowej na rzecz monitorowania regionalnego rynku pracy i reformy szkolnictwa zawodowego (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygieski), jednocześnie PIN – Instytut Śląski podpisał (17 VII 2009 r.) List intencyjny w sprawie partnerstwa lokalnego na rzecz kształcenia ustawicznego z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Opolu. Z kolei współpraca z Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki w ramach projektu systemowego pt. „Rozwój i aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego”, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 8.2.2, zaowocowała zgłoszeniem do Planu Działań na lata 2010–2013 dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego 15 projektów o zróżnicowanym charakterze: badawcze, inwestycyjne, wydawnicze, konferencyjne (mgr Olaf Gwiżdż).

Dyrektor Instytutu dr Teresa Soldra-Gwiżdż uczestniczyła również w pracach Konferencji Rektorów Uniwersytetów Śląskich i Międzynarodowego Centrum Studiów Śląskich. Wraz z doc. dr. hab. Wiesławem Drobkiem podjęto także rozmowy z Uniwersytetem w Ołomuńcu w sprawie wspólnego projektu badawczego transgranicznego.

Co roku w Instytucie przyznawana jest Nagroda im. Wojciecha Wawrzynka za najlepszą pracę magisterską poświęconą dziejom politycznym, kulturze i problemom społecznym Śląska. Wręczana jest ona od 1991 r., a ustanowiona została z inicjatywy rodziny Patrona nagrody, przedwojennego działacza Związku Polaków w Niemczech i Związku Akademików Polaków w Niemczech. Od roku 2007 patronat nad tą nagrodą przejęła polska linia rodziny Wawrzynków i od tego czasu nosi nazwę Nagroda im. Jana i Wojciecha Wawrzynków. Od 1998 r. w skład kapituły wchodzi członkowie rodziny Patrona, reprezentanci opolskiego środowiska naukowego oraz przedstawiciel Wojewody Opolskiego, przewodniczy jej Roman Wawrzynek. Ideą

nagrody jest motywowanie studentów do podejmowania studiów śląskoznawczych w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, a promotorów do prowadzenia tej problematyki na seminariach magisterskich. W dniu 27 V 2009 r. wyłoniono laureata nagrody. Została nim mgr Anna Hreczuk, autorka pracy „Patriotyzm w twórczości Konstantego Damrota – droga do centrum polszczyzny”, której promotorem była prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz z Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto wyróżniono autorki dwóch prac: mgr Elżbietę Krzeczek za pracę „Wysiedlenie Niemców ze Śląska Opolskiego na przykładzie Krapkowic” (promotor prof. dr hab. Michał Lis) i mgr Agnieszkę Wierzyk za pracę „Dworce kolejowe linii Kamieniec Ząbkowicki–Nysa–Kędzierzyn-Koźle (promotor prof. dr hab. Jan Kęsik). Nagrody wręczono laureatom na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 8 VII 2009 r.

PIN – Instytut Śląski wydaje dwa czasopisma naukowe: „Studia Śląskie” (rocznik wpisany na listę czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego) i „Śląsk Opolski” (kwartalnik), a także dwie serie wydawnicze: „Zeszyty Odrzańskie. Seria Nowa” oraz „Region and Regionalism” (w wersji angielskiej). W roku 2009 jako wydawnictwa własne Instytutu opublikowano 18 pozycji o łącznej objętości 297,47 arkuszy wydawniczych, których nakład wyniósł 7,42 tys. egzemplarzy.

W roku 2009 w PIN – Instytucie Śląskim rozpoczęły się otwarte, cykliczne spotkania pod nazwą „Środy w Instytucie Śląskim”, nawiązujące do tradycji przedwojennego Instytutu Śląskiego (prof. dr hab. Michał Lis, dr Maciej Borkowski, mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska).

Na zagranicznych wyjazdach i wykładach naukowych w: Opawie, Berlinie i Toronto w 2009 r. przebywały 4 osoby.

Profesor dr hab. Robert Rauziński otrzymał z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów List gratulacyjny za osiągnięcia i aktywną działalność w Rządowej Radzie Ludnościowej (14 V 2009 r.); prof. dr hab. Michał Lis otrzymał Złoty Medal Uniwersytetu Śląskiego w Opawie (21 VI 2009 r.) oraz Medal Uniwersytetu Opolskiego (17 XII 2009 r.); doc. dr hab. Maria Kalczyńska została wyróżniona nagrodą przez Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie z siedzibą w Londynie za książkę o tematyce emigracyjno-polonijnej pt. „Władysław Dąbrowski 1884–1970. Karta do zapomnianej biografii emigracyjnego społecznika i wielkiego miłośnika książki w Paryżu”; prof. dr hab. Stanisław Senft otrzymał List gratulacyjny starosty oleskiego Jana Kalusa za udział w cyklu wykładów „Historia lokalna na przykładzie wybranych miast i gmin” (26 V 2009 r.) oraz Dyplom uznania Związku Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych RP (15 VIII 2009 r.). Doktor Danuta Berlińska, dr Teresa Soldra-Gwiżdż i dr Kazimierz Szczygilewski zostali uhonorowani przez Marszałka Województwa Opolskiego pamiątkowym Medalem z okazji XX rocznicy Wolnych Wyborów Parlamentarnych 1989–2009 na uroczystym spotkaniu, które odbyło się 4 VI 2009 r. w Urzędzie Marszałkowskim, z osobami tworzącymi Komitety Obywatelskie w 1989 r.

3.3.1. LICZBOWE EFEKTY PRACY NAUKOWEJ

Informacje zawarte w indywidualnych kwestionariuszach sprawozdawczych z działalności naukowo-badawczej w 2009 r. wykazały wielostronny i zróżnicowany dorobek naukowy poszczególnych zakładów (por. rozdz. 4, 5), a także osiągnięcia pracowników naukowych i badawczo-technicznych.

T a b e l a 3

Wyniki aktywności naukowej pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 r.

Formy aktywności	Rok 2009
Awanse naukowe	–
Prace opublikowane akredytowane w PIN – Instytucie Śląskim	127
Prace złożone do druku akredytowane w PIN – Instytucie Śląskim	89
Niepublikowane ekspertyzy i raporty	31
Czynny udział w międzynarodowych konferencjach naukowych	45
Czynny udział w krajowych konferencjach naukowych	23
Czynny udział w regionalnych konferencjach naukowych	23
Naukowe staże, wykłady zagraniczne, międzynarodowe spotkania naukowe	4
Projekty badawcze własne	3
Uczestnictwo w międzynarodowych programach naukowych	3
Uczestnictwo w programach finansowanych z Unii Europejskiej	19
Inne projekty, prace zlecone	5
Projekty konferencyjne i wydawnicze sformułowane w 2009 r.	25

Ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie indywidualnych kwestionariuszy sprawozdawczych pracowników.

3.3.2. PROJEKTY BADAWCZE, PROGRAMY NAUKOWE, PROJEKTY KONFERENCYJNE, PROJEKTY WYDAWNICZE, EKSPERTYZY, PRACE ZLECONE

Projekty badawcze własne

1. „Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska” nr NN104224035 (kierownik prof. dr hab. Stanisława Sochacka);
2. „Słownik gwar śląskich” nr NN104011337 (kierownik prof. dr hab. Bogusław Wyderka);
3. „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięcioleciu 1945–2005” nr NN114226337 (kierownik prof. dr hab. Robert Rauziński).

Uczestnictwo w międzynarodowych programach naukowych

1. „Česká a polská společnost 1918–1938. Sociologické diskuse a polemiky/Czeskie i polskie społeczeństwo 1918–1938. Socjologiczne dyskusje i polemiki” wspólnie z Uniwersytetem Śląskim w Opawie (mgr Anna Bereś);

2. „Deutsch-polnische Erinnerungsorte/Polsko-niemieckie miejsca pamięci”, którego koordynatorem jest Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie (dr Bernard Linek);

3. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska–Rzeczpospolita Polska 2007–2013 „Przekraczamy granice” Cel 3, nr PL.3.22/33.07/08.00132, „Wspólne dziedzictwo pogranicza nysko-jesenickiego Euroregionu Pradziad – historia turystyki” (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska).

Uczestnictwo w programach badawczych Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i budżetu państwa

1. „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów i pracodawców określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców” nr POKL.09.02.00-16-004/08-00 we współpracy ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski (kierownik prof. dr hab. Krystian Heffner; zespół: prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygielski, mgr Anna Bereś, mgr Anna Bień, mgr Karolina Bogucka, mgr Leokadia Drożdż, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

2. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy z Politechniką Opolską oraz z Pro Media Sp. z o.o. (kierownik prof. dr hab. Krystian Heffner; zespół: dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygielski, mgr Anna Bień, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Piotr Żarczyński);

3. „Rozwój i aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego” w ramach Projektu systemowego Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 8.2.2: projekty zgłoszone do Planu Działań na lata 2010–2013 dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego (mgr Olaf Gwiżdż, mgr Anna Bereś, mgr Paweł Sadło);

projekty badawcze:

4. „Badanie trendów w sektorze wiodących przedsiębiorstw województwa opolskiego”,

5. „Opole jako „quasi-metropolia” – wizerunek miasta i sposoby jego kształtowania,

6. „Rozwój postaw obywatelskich i nowoczesna edukacja patriotyczna młodzieży szkół średnich”,

7. „Teoria i praktyka interwencji publicznych”;

projekty inwestycyjne:

8. „Budowa sieci komputerowej (LAN) w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu”,

9. „Budowa i wyposażenie profesjonalnego studia do badań typu CATI i FGI w budynku PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu”,
10. „Digitalizacja zbiorów bibliotecznych PIN – Instytutu Śląskiego”,
11. „Centrum Badań Migracyjnych” – wzmocnienie i rozszerzenie zakresu badań,
12. „Powołanie Pracowni Badań nad Stosunkami Językowymi na Śląsku”,
13. „Powołanie Pracowni Badań Społecznych Instytutu Śląskiego”,
14. „Modernizacja i rozbudowa narzędzia GIS jako instrumentu analizy i oceny procesów społeczno-gospodarczych i ekologicznych w regionie opolskim”,
15. „Rewitalizacja budynku PIN – Instytutu Śląskiego i jego otoczenia w celu poprawy jakości bazy edukacyjnej, kulturalnej i społecznej”;

inne projekty:

16. „Colloquium «Opole» – stworzenie międzynarodowej platformy dyskusji i wymiany myśli na temat prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych”,
17. „Budowa systemu komercjalizacji badań naukowych w PIN – Instytucie Śląskim”,
18. „Budowa systemu korzystania z dóbr własności intelektualnej w PIN – Instytucie Śląskim”,
19. „Środy w Instytucie Śląskim” – stworzenie platformy dyskusji i wymiany myśli na temat znaczenia i miejsca Śląska w strukturze państwa polskiego i Unii Europejskiej.

Inne projekty i prace zlecone

1. „Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego na potrzeby projektu” pt. „Opolskie obserwatorium rynku pracy”, realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);
2. „Badania marketingowe czasopisma Ecomanager” dla Abrys Sp. z o.o. w ramach programu „Bon na Innowacje” Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);
3. „Kształtowanie obrazu przeszłości w krajobrazie kulturowym Nysy po II wojnie światowej (przekazy symboliczne w sferze publicznej)”, projekt badawczy promotorski (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska);
4. „Kwestia niemiecka w działalności górnos Śląskiego aparatu bezpieczeństwa w latach 1945–1960” (dr Bernard Linek);
5. „Obraz demograficzny Opola w dwudziestolecie 1989–2002 wraz z prognozą zmian ludnościowych do roku 2020” (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygielski, dr Teresa Sółdra-Gwiżdż).

Ekspertyzy, opinie, recenzje wydawnicze i niepublikowane raporty z badań

1. W zespole ekspertów zewnętrznych Narodowego Programu Foresight Polska 2020 uczestniczą: prof. dr hab. Krystian Heffner, doc. dr hab. Stanisław Koziarski, doc. dr hab. Wanda Musialik;

2. W zespole ekspertów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego uczestniczą dr Teresa Sółdra-Gwiżdż oraz dr Kazimierz Szczygalski;

3. W zespole doradców Marszałka Województwa Opolskiego oraz w zespole ds. polityki regionalnej uczestniczy dr Kazimierz Szczygalski;

4. „Grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym – aspekt demograficzny. Województwo opolskie w latach 2009–2030” (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygalski, dr Teresa Sółdra-Gwiżdż);

5. Opinie dotyczące wyboru i pisowni nazw w języku niemieckim dla urzędów gmin chcących wprowadzić dodatkowe nazwy w języku mniejszości – dla gmin: Turawa, Reńska Wieś, Izbicko, Zawadzkie, Polska Cerekiew, Łubniane, Gogolin oraz sołectwa Długomiłowice (mgr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak);

6. Opinie na temat spornych nazw terenowych województwa opolskiego dla Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego (mgr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak);

7. J. Sawczuk, Niemcy i my. Trudności i napięcia 1990–2007. (Analizy, komentarze, wywiady), recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Opolskiego (prof. dr hab. Stanisław Senft);

8. Od podziału do jedności. Powojenne Niemcy (1945–1949–1989–2009), „Niemcoznawstwo”, t. 17, pod red. K. Gelles, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Wrocławskiego (prof. dr hab. Stanisław Senft);

9. Colloquium Opole 2008. Otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji, pod red. K. Heffnera i A. Trzcielińskiej-Polus, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu (prof. dr hab. Stanisław Senft);

10. B. Cimała, L. Makiola, Grudzice – dzieje miejscowości, historia budowy kościoła, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu (prof. dr hab. Stanisław Senft);

11. Młodzież kontra system 1945–1989, pod red. M. Świder, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Opolskiego (prof. dr hab. Stanisław Senft);

12. „Zeszyty Chorzowskie”, t. 10, recenzja wydawnicza artykułów: R. Liczba, Z tradycją ku przyszłości. Kronika obchodów wielkiego jubileuszu 750-lecia Chorzowa 2007; T. Tracz, Kalendarium społeczno-kulturalne Chorzowa za rok 2008 dla Muzeum w Chorzowie (prof. dr hab. Stanisław Senft);

13. „Łambinowski Rocznik Muzealny”, t. 32, recenzja wydawnicza artykułu: W. Roman, Generał Wacław Jan Przeździecki w obozach na Litwie i w Związku Sowieckim dla Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu (prof. dr hab. Stanisław Senft);

14. S. Koziarski, Transport na Śląsku, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu (prof. dr hab. Krystian Heffner);

15. The Polish Spatial Development Concept vs European Visions of Spatial Development Perspectives, pod red. T. Markowskiego, recenzja wydawnicza dla

Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN w Warszawie (prof. dr hab. Krystian Heffner);

16. „Budowa bazy interaktywnej dla województwa opolskiego opartej o bazę danych dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego w poszczególnych regionach Unii Europejskiej, w celu stworzenia możliwości porównań międzyregionalnych w wymienionym zakresie”, raport z badań dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (dr Kazimierz Szczygielski);

17. „Wybrane problemy ekologiczne w województwie opolskim” raport z badań dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (dr Kazimierz Szczygielski);

18. „Obciążenia demograficzne dorzeczy”, raport z badań dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (dr Kazimierz Szczygielski);

19. „Demograficzno-osadnicza charakterystyka obszaru badań. Wybrane cechy demograficzne i osadnicze na obszarze Gór Opawskich (w granicach administracyjnych województwa opolskiego)”, raport z badań dla Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dr Kazimierz Szczygielski);

20. „Obszary strategicznej interwencji w ramach polityki regionalnej państwa”, ekspertyza dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (dr Kazimierz Szczygielski);

21. „«Praktyka czyni mistrza». Społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego na Śląsku Opolskim”, ekspertyza dla Ministerstwa Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty oraz władz samorządowych województwa opolskiego (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygielski);

22. „Badania marketingowe czasopisma Ecomanager” w ramach programu „Bona Innowacje” Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, raport z badań dla Abrys Sp. z o.o. (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

23. „Badania opinii osób odwiedzających Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu w 2008 roku”, raport z badań dla CMJW w Łambinowicach–Opolu (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

24. „Raport z badań prowadzonych wśród mieszkańców województwa opolskiego (ankieta prasowa)”, wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

25. „Raport z badań prowadzonych wśród mieszkańców województwa opolskiego (CAWI)”, wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

26. „Raport z badań prowadzonych wśród przedsiębiorstw województwa opolskiego”, wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

27. „Raport z badań – obraz firm województwa opolskiego w świetle wypowiedzi przedsiębiorców”, wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

28. „Obraz firm województwa opolskiego w świetle wybranych wskaźników opracowanych na podstawie badań”, raport wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

29. „Szanse i zagrożenia przemian restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw. Społeczne tło procesów restrukturyzacyjnych w regionie”, raport wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

30. „Przedsiębiorstwa jutra (procesy restrukturyzacyjne w regionie opolskim w świetle syntetycznych wyników badań empirycznych). Metaanaliza”, raport wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

31. „Analiza i interpretacja przestrzenna wyników badań empirycznych. Opracowanie map w systemie GeoMedia”, raport wykonany w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (dr Kazimierz Szczygalski).

Projekty konferencyjne sformułowane w 2009 r.

1. „Praktyka czyni mistrza”. Społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego, podsumowująca projekt pt. „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców województwa opolskiego” (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygalski, mgr Anna Bereś, mgr Anna Bień, mgr Karolina Bogucka, mgr Leokadia Drożdż, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

2. Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym (prof. dr hab. Krystian Heffner);

3. Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu – ujęcie regionalne (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygalski, mgr Anna Bereś);

4. Czy koniec Śląska jakiego znamy? (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygalski, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Robert Geisler, mgr Paweł Sadło);

5. Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 r. (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska);

6. Opolski Festiwal Nauki (mgr E. Dawidejt-Jastrzębska);

7. Województwo opolskie 1950 r. (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Leokadia Drożdż);

8. Regiony historyczne w strukturach Unii Europejskiej/Historical regions in the structures of European Union (prof. dr hab. Krystian Heffner, dr Brygida Solga);

9. Colloquium Opole 2009. Polacy – Niemcy – Czesi. Sąsiedztwo w XXI w. Od okrągłego stołu do obalenia muru i aksamitnej rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wartości – nowe relacje (prof. dr hab. Michał Lis, dr Aleksandra Trzcielińska-Polus);

10. Berlińscy Polacy. Portret własny (doc. dr hab. Maria Kalczyńska).

Projekty wydawnicze sformułowane w 2009 r.

1. Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 r. – „Studia Śląskie”, t. 69 (prof. dr hab. Michał Lis, dr Bernard Linek);

2. Śląsk Opolski między wojnami światowymi. Codzienność ludności polskiej (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Leokadia Drożdż);

3. Region and Regionalism. Historical regions divided by the borders. General problems and regional issue, No. 9, vol. 1 (prof. dr hab. Krystian Heffner, dr Brygida Solga);

4. Region and Regionalism. Historical regions divided by the borders. Cultural heritage and multicultural cities, No. 9, vol. 2 (prof. dr hab. Krystian Heffner, dr Brygida Solga);

5. Geografia mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygieski);

6. Socjologia wobec Śląska. Jedność czy wielość? (dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

7. Colloquium Opole 2008. Otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji (dr Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. dr hab. Krystian Heffner);

8. Ks. A.B. Urban, SAC, „Nie tylko sługa, ale przyjaciel Pana Boga”. Wspomnienia (doc. dr hab. Wanda Musialik);

9. Transport na Śląsku (doc. dr hab. Stanisław Koziarski);

10. Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu – ujęcie regionalne (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

11. „Praktyka czyni mistrza”. Społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr Kazimierz Szczygieski, mgr Anna Bereś, mgr Anna Bień, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

12. „Śląsk Opolski” 2009, nr 1 (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś);

13. Berlińscy Polacy. Portret własny (doc. dr hab. Maria Kalczyńska);

14. Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946 (doc. dr hab. Andrzej Hanich);

15. Grudzice – dzieje miejscowości, historia budowy kościoła (prof. dr hab. Bogdan Cimała).

3.3.3. DZIAŁALNOŚĆ W KOMISJACH PARLAMENTARNYCH, RZĄDOWYCH, KOMITETACH NAUKOWYCH ORAZ RADACH NAUKOWYCH

Pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu wchodzili w 2009 r. w skład wielu komisji, komitetów naukowych, rad naukowych oraz rad redakcyjnych krajowych i zagranicznych.

T a b e l a 4

Działalność pracowników w gremiach parlamentarnych, rządowych i naukowych

Formy działalności	Rok 2009
Działalność w komisjach rządowych	3
Działalność w międzynarodowych komitetach naukowych	1
Działalność w komitetach naukowych	5
Działalność w radach naukowych (z wyjątkiem PIN – Instytutu Śląskiego)	6
Działalność w zespołach, komitetach, radach, kolegiach programowych i redakcyjnych czasopism oraz serii naukowych	
polskich	33
zagranicznych	10
Członkostwo z wyboru w międzynarodowych towarzystwach naukowych	5
Członkostwo z wyboru w polskich towarzystwach naukowych	15
Honorowe tytuły, odznaczenia, nagrody i wyróżnienia	7

Ź r ó d ł o: Jak w tab. 3.

3.3.4. ORGANIZACJA NAUKOWYCH KONFERENCJI, WYKŁADÓW I PROMOCJI

W roku 2009 PIN – Instytut Śląski był organizatorem lub współorganizatorem następujących konferencji naukowych (międzynarodowych, krajowych, regionalnych):

1. 7. Opolski Festiwal Nauki, Opole 22–25 V 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Uniwersytet Opolski, Politechnika Opolska, Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu, Wyższa Szkoła im. Bogdana Jańskiego, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu (Wydział Ekonomiczny w Opolu), Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu, Muzeum Śląska Opolskiego, Muzeum Wsi Opolskiej;

2. „Praktyka czyni mistrza”. Społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego na Śląsku Opolskim, konferencja kończąca projekt pt. Badanie umiejętności praktycznych absolwentów określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców województwa opolskiego, Opole 30 IX 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski;

3. Colloquium Opole 2009. Od okrągłego stołu do obalenia muru i aksamitnej rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wartości – nowe relacje, Opole 16–17 XI 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Re-

gensburg, władze samorządowe miasta Opola. Projekt wspierany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej;

4. Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu – ujęcie regionalne, Opole 14 XII 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski, Komisja Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN;

5. Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 r., Opole 14–15 XII 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski, Uniwersytet Śląski w Opawie;

6. W ramach cyklicznych wykładów po nazwą „Środy w Instytucie Śląskim” odbyły się trzy wykłady: dr Teresa Soldra-Gwiżdż 21 X 2009 r. przedstawiła „Instytut Śląski po 75 latach – miejsce w systemie nauki polskiej”; prof. dr hab. Robert Rauziński wspólnie z dr. Kazimierzem Szczygielskim 18 XI 2009 r. zaprezentowali „Społeczeństwo regionu – obraz demograficzny”, natomiast 16 XII 2009 r. prof. dr hab. Krystian Heffner wygłosił wykład „Śląsk Opolski – szanse rozwoju”;

7. W dniu 18 X 2009 r. odbyła się uroczysta promocja książki doc. dr. hab. Andrzeja Hanicha pt. „Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946” z udziałem Marszałka Województwa Opolskiego, na której laudację wygłosiła dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dyrektor Instytutu;

8. Doktor Maciej Borkowski poprowadził spotkanie autorskie austriackiego pisarza Martina Pollacka, podczas którego wygłosił wykład na temat twórczości tegoż autora, Opole 14 V 2009 r. Organizator: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu; przygotował również merytorycznie folder oraz wygłosił wykład o historii niemieckiego Opola dla uczestników „Internationale Sommerschule 2009”. Organizator: Europahaus bei der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens und Förderung lokaler Initiativen;

9. W ramach promocji książki pt. „Śladami Żydów. Dolny Śląsk, Opolszczyzna, Ziemia Lubuska” jej współautor dr Maciej Borkowski wygłosił wykład o historii Żydów śląskich w Opolu 28 X 2009 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie, oraz we Wrocławiu 3 XII 2009 r. Organizator: Gimnazjum Etz-Chaim we Wrocławiu;

10. Doktor Maciej Borkowski wygłosił również wykład pt. „Żydzi w Opolu w XIX i XX w.” dla studentów Otto von Guericke Universität w Magdeburgu w ramach projektu „Gesichter einer Stadt”, Opole 18 XII 2009 r. Organizator: Otto von Guericke Universität w Magdeburgu, European Studies;

11. W Gabinetzie Książki i Prasy Polskiej w Niemczech, istniejącym przy Zakładzie Badań Historycznych i Niemcoznawczych odbyły się spotkania z przedstawicielami środowisk emigracyjnych i naukowych: Barbarą i Zenonem Babiakami z Dortmundu (9 I 2009 r.), Adamem Dyrko z Monachium (1 IV 2009 r.), Witoldem Stypą z Berlina (27 X 2009 r.);

12. Doktor Marzena Muszyńska wygłosiła referat omawiający prace nad „Słownikiem gwar śląskich” podczas spotkania w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu ze studentami z Uniwersytetu Ruhry w Bochum. Ponadto przygotowała prezentację multimedialną na 7. Opolski Festiwal Nauki w bloku tematycznym „Śląsk jako region językowy”.

3.4. Współpraca zagraniczna

Stalymi partnerami PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu są Instytut Śląski w Opawie (Republika Czeska), Instytut im. J.G. Herdera w Marburgu/Lahn (RFN), Austriacki Instytut Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej w Wiedniu (Austria), Instytut Geografii Słoweńskiej Akademii Nauk w Ljublanie (Słowenia), Instytut Historii Najnowszej w Monachium (RFN), Uniwersytet w Ostrawie (Republika Czeska), Uniwersytet Śląski w Opawie (Republika Czeska), Uniwersytet w Lipsku (RFN), Uniwersytet w Ljublanie (Słowenia), Akademia Ewangelicka w Görlitz/Jauernick (RFN), Stowarzyszenie Międzyregionalnej Wymiany Kulturalnej w Berlinie (RFN), Instytut Serbołużycy w Budziszynie (RFN). Z placówkami tymi podpisane zostały w poprzednich latach umowy o współpracy naukowej.

3.5. Współpraca krajowa

Współpraca z krajowymi placówkami naukowymi realizowana jest (podobnie jak w przypadku współpracy międzynarodowej) w różnej formie, obejmując wspólne organizowanie konferencji naukowych, wspólną realizację projektów naukowo-badawczych, wymianę tekstów do publikacji we własnych organach publikacyjnych, wydawanie wspólnych materiałów, udział przedstawicieli w gremiach naukowych i wydawnictwach partnera (rady naukowe, rady redakcyjne), wzajemne recenzowanie tekstów do druku i publikacji, udział recenzencki lub promotorski w przewodach awansowych (doktoraty, habilitacje, profesury), konsultacje i przygotowywanie pisemnych ekspertyz, prowadzenie zamówionych badań naukowych, organizowanie wykładów gościnnych i odczytów itp. W zależności od rodzaju partnera współpraca może obejmować jeden z wyżej wspomnianych, niektóre z nich, a niekiedy nawet wszystkie aspekty. W zakresie działalności badawczej, wydawniczej i konferencyjnej PIN – Instytut Śląski współpracował w 2009 r. ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski, Uniwersytetem Jagiellońskim, Politechniką Opolską, Uniwersytetem Łódzkim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Opolu, Komitetem Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Muzeum Historii Żydów Polskich, Towarzystwem Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu, Opolskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

3.5.1. INNE FORMY AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ, POPULARYZACJA WYNIKÓW BADAŃ

W roku 2009 dodatkowa aktywność naukowa i popularyzatorska pracowników PIN – Instytutu Śląskiego przybrała kilka zróżnicowanych form. Podobnie jak w latach ubiegłych, najbardziej popularnymi były: wykłady, odczyty, spotkania naukowe oraz publikacje artykułów i stałych felietonów historycznych w prasie, a ponadto pracownicy Instytutu gościli często w radiu i regionalnej TV, prezentując wypowiedzi, wywiady i komentarze.

Pracownicy Instytutu przygotowywali recenzje wydawnicze, recenzje projektów badawczych do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, byli powoływani jako recenzenci w pracach awansowych – doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich. Konsultowali projekty badawcze przygotowywane w regionie. Ponadto uczestniczyli w promocji wydawnictw naukowych w regionie, kraju, a także za granicą.

W ramach współpracy z administracją rządową i samorządową pracownicy Instytutu uczestniczyli w rozlicznych gremiach: Rządowej Komisji Ludnościowej, Radzie Programowo-Technicznej ds. Opolskiego Systemu Informacji Przestrzennej, Wojewódzkiej Radzie Ochrony Przyrody, Radzie Kształcenia Ustawicznego Urzędu Marszałkowskiego w Opolu, Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, Radzie Programowej dla Opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013 oraz w zespole ekspertów Urzędu Marszałkowskiego ds. opracowania kryteriów doboru projektów kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013. Członkiem i ekspertem w dziedzinie dziedzictwa kulinarnego Zespołu do spraw Produktu Tradycyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego jest prof. dr hab. Stanisława Sochacka.

PIN – Instytut Śląski wziął udział w realizacji wydarzenia kulturalnego w przestrzeni miejskiej pt. „Ulice Kultury”, mającego na celu wejście w interakcję z potencjalnym widzem poprzez prezentacje niekonwencjonalnej „sztuki”, realizowanego przez stowarzyszenie Opolski Projektor Animacji Kulturalnych.

3.6. Plan pracy w zakresie działalności statutowej oraz zamierzenia badawcze i organizacyjne na rok 2010

Tematyczny plan pracy naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 r. (po korekcie) obejmował 37 tematów badawczych, zgrupowanych w ośmiu głównych blokach problemowych. Został on zaakceptowany przez Radę Naukową PIN – Instytutu Śląskiego w dniu 21 V 2008 r.

I. Społeczeństwo Górnego Śląska od XVIII wieku z punktu widzenia historii politycznej, gospodarczej i społecznej,

II. Dzieje Śląska Opolskiego po II wojnie światowej,

- III. Studia nad językiem mieszkańców Górnego Śląska,
- IV. Kulturowe konteksty pogranicza,
- V. Współczesne stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie ze szczególnym uwzględnieniem Śląska,
- VI. Terażniejszość i przyszłość Śląska w perspektywie socjologicznej,
- VII. Procesy przekształceń struktur administracyjnych, ludnościowych i gospodarczych Śląska oraz innych ziem Nadodrza w aspekcie procesów integracyjnych z Unią Europejską,
- VIII. Współczesne metody badania zjawisk przestrzennych.

W roku 2010 zamierzamy realizować wszystkie przewidziane w poszczególnych blokach tematycznych zadania badawcze oraz kontynuować prace nad projektami badawczymi – własnymi: „Słownikiem etymologicznym nazw geograficznych Śląska” (kierownik prof. dr hab. Stanisława Sochacka), „Słownikiem gwar śląskich” (kierownik prof. dr hab. Bogusław Wyderka), „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” (kierownik prof. dr hab. Robert Rauziński), jak również prace w ramach międzynarodowego projektu „Česká a polská společnost 1918–1938. Sociologické diskuse a polemiky/Czeskie i polskie społeczeństwo 1918–1938. Socjologiczne dyskusje i polemiki” wspólnie z Uniwersytetem Śląskim w Opawie (mgr Anna Bereś), oraz kontynuować prace w projekcie pt. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim” (kierownik prof. dr hab. Krystian Heffner).

Nadal planujemy rozwój prac badawczych oraz rozwój kadry naukowej, jakkolwiek realizacja tych zamierzeń w sytuacji ograniczania środków finansowych na działalność statutową jest bardzo trudna. Rozwój działalności badawczej Instytutu wymaga zatrudnienia młodej kadry, w roku 2010 przewidujemy przyjęcie do pracy kolejnych osób, o ile pozwoli na to sytuacja finansowa placówki. Chcemy także rozszerzyć zakres staży zawodowych dla absolwentów i zakres praktyk dla studentów studiujących dyscypliny naukowe, w obrębie których prowadzone są prace badawcze w Instytucie.

W zakresie tematycznym we współpracy ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski zamierzamy rozwijać interdyscyplinarne badania nad problematyką rynku pracy i problematyką edukacyjną w wymiarze regionalnym, przede wszystkim korzystając z możliwości aplikowania o środki w ramach europejskiego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013 oraz kontynuować prace nad rozbudową bazy analityczno-diagnostycznej dla badań ekonomiczno-ekologicznych i społecznych (dr Kazimierz Szczypiński), jak również kontynuować zaangażowanie w inicjatywę opolskiego środowiska naukowego, której celem jest przygotowanie nowoczesnej w formie i treści syntezy dziejów Opola (dr Bernard Linek).

W planach Instytutu na najbliższą przyszłość jest utrzymanie poziomu działalności wydawniczej i konferencyjnej. Planujemy w większym niż dotychczas zakresie rozwijać działalność promocyjną, oraz rozszerzyć zasięg sprzedaży naszych wydawnictw. Konieczna będzie także kontynuacja prac nad stworzeniem archiwum zakładowego, którego posiadanie jest wymogiem ustawowym, oraz pozyskanie środków na konserwację zbiorów bibliotecznych.

W zakresie prac związanych z utrzymaniem budynku, będącego własnością Instytutu, zamierzamy w roku 2010 złożyć wniosek na inwestycję budowlaną, wniosek o dofinansowanie na inwestycję z zakresu infrastruktury informatycznej nauki oraz na inwestycje aparaturowe służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także wniosek (zatwierdzony już wstępnie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Opola na lata 2007–2015) do konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013: Oś Priorytetowa 6 – Aktywizacja Obszarów Miejskich i Zdegradowanych; Działanie 6.1 – Rewitalizacja Obszarów Miejskich.

*Leokadia Drożdż
Teresa Sółdra-Gwiżdż*

4. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU BADAŃ HISTORYCZNYCH I NIEMCOZNAWCZYCH W 2009 ROKU

W Zakładzie Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2009 r. pracowało 19 pracowników. Obsada Zakładu w porównaniu z 2008 r. zwiększyła się o jednego samodzielnego pracownika naukowego oraz o jednego asystenta. W dniu 1 kwietnia zatrudniono ks. dr. hab. Andrzeja Hanicha, który w lutym tegoż roku pomyślnie sfinalizował przewód habilitacyjny na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego z najnowszych dziejów Kościoła rzymskokatolickiego na Śląsku Opolskim. Natomiast 1 lipca rozpoczęła pracę na etacie asystenta mgr Anna Jedynak, wzmacniając zespół Pracowni Słownika Gwar Śląskich. Na urlopie bezpłatnym przebywała jedna osoba. W rezultacie zmian kadrowych w Zakładzie pracuje 3 profesorów tytularnych, 3 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora, 3 doktorów habilitowanych na stanowisku docenta, 5 doktorów na stanowisku adiunkta oraz 2 magistrów na stanowisku asystenta i 3 pracowników badawczo-technicznych, a funkcję sekretarza naukowego Instytutu pełni mgr Leokadia Drożdż.

W roku 2009 nie odnotowano awansu naukowego, jednakże podkreślić należy, że w końcowej fazie znajduje się postępowanie Rady Wydziału Historyczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego w sprawie nadania tytułu naukowego profesora doc. dr hab. Wandzie Musialik, zaś dr Aleksandra Trzcielińska-Polus czeka na wyznaczenie daty kolokwium habilitacyjnego na Uniwersytecie Śląskim.

W Zakładzie nadal realizowane były długoletnie granty: *Słownik gwar śląskich*, prowadzony przez prof. dr. hab. Bogusława Wyderkę oraz *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska*, nad którym pracował zespół prof. dr hab. Stanisławy Sochackiej. Doktor Aleksandra Trzcielińska-Polus pozyskała dofinansowanie z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej na realizację kolejnej sesji naukowej organizowanej w ramach Colloquium Opole, a także na wydanie materiałów z ubiegłorocznego spotkania z tego cyklu. Ksiądz doc. dr hab. Andrzej Hanich pozyskał środki na publikację „Źródeł do dziejów Prószkowa”. Wniosek złożony został w Partnerstwie Borów Niemodlińskich, zatwierdzony do dofinansowania przez Radę Decyzyjną w ramach programu Małych Projektów Programu Lider Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Profesor dr hab. Michał Lis wraz z mgr Leokadią Drożdż przygotowali projekt wydawniczy „Śląsk Opolski między wojnami światowymi. Codziennosc ludności polskiej” oraz projekt konferencyjny: „Województwo opolskie 1950 r.”.

Doktor Bernard Linek brał udział w projekcie badawczym „Deutsch-polnische Erinnerungsorte/Polsko-niemieckie miejsca pamięci”, który był koordynowany przez Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie.

Na stażach i stypendiach zagranicznych przebywali: dr Bernard Linek na stypendium badawczym Stiftung Preussischer Kulturbesitz w Tajnym Pruskim Archiwum Państwowym w Berlinie w okresie 17 listopada–16 grudnia 2009 r., a także mgr Monika Choroś i Łucja Jarczak, które przebywały na delegacji Zemským archivie w Opawie od 15 czerwiec do 4 lipiec 2009 r. w ramach grantu pozyskanego na realizację 14. tomu *Słownika etymologicznego nazw geograficznych Śląska*.

W ramach Zakładu kontynuuje działalność Gabinet Książki i Prasy Polskiej w Niemczech, nad działalnością którego czuwa doc. dr hab. Maria Kalczyńska. W celu ochrony poloników w Niemczech w dniu 9 stycznia 2009 r. powołano Stowarzyszenie Ochrony Poloników Niemieckich. W ramach Gabinetu odbywały się spotkania z działaczami polonijnymi w Niemczech: Barbarą i Zenonem Babiakami z Dortmundu, Adamem Dyrko z Monachium, Witoldem Stypą z Berlina.

Praca badawcza pracowników Zakładu koncentrowała się w pięciu blokach tematycznych:

I – *Spółczesność Górnego Śląska od XVIII wieku z punktu widzenia historii politycznej, gospodarczej i społecznej*, w ramach którego realizowano 3 tematy badawcze;

II – *Dzieje Śląska Opolskiego po II wojnie światowej* – 5 tematów;

III – *Studia nad językiem mieszkańców Górnego Śląska* – 4 tematy;

IV – *Kulturowe konteksty pogranicza* – 2 tematy;

V – *Współczesne stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie ze szczególnym uwzględnieniem Śląska* – 5 tematów.

Zakład Badań Historycznych i Niemcoznawczych rokrocznie organizuje międzynarodową sesję naukową w ramach Colloquium Opole, coraz szerzej włącza się też w prace związane z Festiwałem Nauki Polskiej, który jest realizowany przez opolskie uczelnie. Koordynatorem działań PIN – Instytutu Śląskiego związanych z Festiwałem jest mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska. W roku 2009 w siódmej już edycji tej imprezy zorganizowano: wystawę na temat realizowanego w Instytucie Konkursu o Nagrodę im. Jana i Wojciecha Wawrzynków na pracę magisterską dotyczącą problematyki Śląska; prezentację multimedialną nt. „Śląsk jako region językowy”, a także serię wykładów i spotkań. W grudniu zorganizowano: międzynarodową konferencję naukową poświęconą przemianom, jakie nastąpiły na Śląsku od 1989 r., w której udział merytoryczny w postaci przygotowania i wygłoszenia referatów wzięli wszyscy pracownicy Zakładu, a dwóch pracowników (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska i dr Maciej Borkowski) uczestniczy w organizacji nowej inicjatywy popularyzującej wiedzę o Śląsku „Środy w Instytucie Śląskim”. Są to spotkania i wykłady dla opolskiego środowiska intelektualnego i dla szerokiej publiczności. Pomy-

śledzącą i kierownikiem tej inicjatywy jest prof. dr hab. Michał Lis. Należy również uwzględnić trud pracowników Zakładu w przygotowanie wykładów, prelekcji dla urzędów państwowych, samorządowych, kombatanów, miłośników regionów, a także wykłady dla studentów, w tym często w językach obcych. Podejmowana jest tego rodzaju działalność ze względu na zapotrzebowanie społeczne, oraz aby ukazać społeczeństwu Śląska Opolskiego, a także gościom zagranicznym PIN – Instytut Naukowy w Opolu jako placówkę naukową i zobrazować nasz profil badawczy. Ważna jest również działalność dotycząca propagowania nauki wśród młodzieży. Doktor A. Trzcielińska-Polus jest wieloletnią przewodniczącą jury eliminacji wojewódzkich Olimpiady Wiedzy o Unii Europejskiej. W Zakładzie podejmowane są prace nad kolejnymi edycjami Konkursu o Nagrodę im. Jana i Wojciecha Wawrzynków na najlepszą pracę magisterską dotyczącą Śląska, w którym udział biorą zgłoszone przez promotorów prace polskich i pozaopolskich uczelni.

Ważną rolę w Zakładzie odgrywa działalność ekspercka. Zespół Stanisławy Sochackiej opracował opinie dotyczące nazw miejscowości Śląska Opolskiego w języku niemieckim dla urzędów gmin w: Turawie, Reńskiej Wsi, Izbicku, Zawadzkiem, Polskiej Cerekwi, Łubnianach, Gogolinie i sołectwa w Długomiłowicach. Pracownicy zespołu były także autorkami opinii na temat spornych nazw terenowych z województwa opolskiego dla Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

W roku 2009 pracownicy Zakładu byli autorami 4 pozycji zwartych, współautorami dalszych 7, zredagowali 5 pozycji zwartych. Byli też autorami 50 artykułów naukowych w czasopiśmie i monografiach, opublikowali jeden biogram w *Polskim słowniku biograficznym*, napisali 9 tekstów popularnonaukowych i 7 recenzji. Do druku oddano ponad 70 tekstów naukowych, głównie artykułów przesłanych do redakcji czasopiśm naukowych, a także części monografii.

Pracownicy Zakładu uczestniczyli w 9 międzynarodowych konferencjach naukowych, 6 krajowych i 11 regionalnych. Warto podkreślić, iż prof. dr hab. Bogdan Cimała wraz z doc. dr hab. Marią Kalczyńską przygotowali, wygłoszony na XVIII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Olsztynie w dniu 18 września 2009 r., referat: „Między hermetyzacją a otwarciem polonijnych organizacji kulturalno-oświatowych” (w sekcji dotyczącej problemów Polonii), zaś doc. dr hab. Wanda Musialik na tymże Zjeździe zabrała głos w dyskusjach prowadzonych w ramach sekcji dotyczących polskiego parlamentaryzmu i dziejów Kościoła w Polsce.

Samodzielni pracownicy naukowcy Zakładu uczestniczyli w kształceniu młodej kadry naukowej, prowadząc seminaria doktoranckie. Uczestniczyli także w pracach awansowych. Profesor dr hab. Michał Lis był autorem opracowanego dla Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów Naukowych wniosku awansowego do tytułu naukowego profesora.

Pracownicy Zakładu uczestniczą również w pracach gremiów redakcyjnych czasopism naukowych i serii wydawanych przez PIN – Instytut Śląski w Opolu: „Studia Śląskie”, „Zeszyty Odrzańskie”, „Śląsk Opolski”, „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”, ale także poza Instytutem: „Górnośląskie Studia Socjologiczne”. „Časopis Slezského Zemského Muzea”. Odnosić należy aktywność pracowników na polu opiniowania pojedynczych artykułów zlecanych przez redakcje czasopism, a często całych numerów. Z prośbami o recenzje wydawnicze zwracają się także wydawnictwa uczelniane oraz inne placówki naukowe. Ta część działalności świadczy o zaufaniu względem merytorycznych umiejętności naszych pracowników.

Pracownicy Zakładu są również członkami: Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego, Stowarzyszenia Instytut Śląski, senatów i rad wydziałów opolskich uczelni, Rady Konsultacyjnej przy Instytucie Historii Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, pełnią także funkcję w organizacjach naukowych. Są członkami: Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, opolskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, Polskiego Towarzystwa Politologicznego, a także pozaopolskich środowisk naukowych: Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego, Komisji Onomastycznej PAN, Komisji Historycznej PAN, Oddział w Katowicach, Polsko-Czeskiej i Polsko-Słowackiej Komisji PAN w Katowicach, Komisji Historyczno-Literackiej PAN, Oddział w Katowicach, Komisji Prasoznawczej PAN, Oddział w Krakowie, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego. Profesor dr hab. Stanisława Sochacka jest także członkiem i ekspertem w dziedzinie dziedzictwa kulinarnego Zespołu do spraw Produktu Tradycyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego.

Bogdan Cimała

5. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU BADAŃ REGIONALNYCH W 2009 ROKU

Zakład Badań Regionalnych liczył na koniec 2009 r. 14 pracowników, co oznacza przyrost liczby zatrudnionych (w stosunku do stanu na koniec 2008 r.) o 1 osobę. Z grupy pracowników Zakładu odszedł (zmarł) dr Ryszard Kałuża, natomiast na stanowiskach specjalistów ds. badań i analiz zatrudnieni zostali mgr Olaf Gwiżdż oraz mgr Paweł Sadło (socjologowie).

W grupie pracowników znajduje się dwóch profesorów, dwóch doktorów habilitowanych (na stanowisku docenta), siedmiu doktorów (na stanowisku adiunkta) oraz trzy osoby ze stopniem magistra. Skala formalnego związania z Zakładem (Instytutem) poszczególnych pracowników była w dalszym ciągu zróżnicowana – od zaangażowania na pełnym etacie, poprzez zatrudnienie w wymiarze pół etatu (prof. dr hab. Robert Rauziński, doc. dr hab. Stanisław Koziarski, dr Marek Zawadka).

Praca badawcza pracowników Zakładu koncentrowała się na obszarze trzech (3) dużych bloków tematycznych, zgodnie z planem pracy zatwierdzonym przez Radę Naukową Instytutu. Są to:

I – *Teraźniejszość i przyszłość Śląska w perspektywie socjologicznej,*

II – *Procesy przekształceń struktur administracyjnych, ludnościowych i gospodarczych Śląska oraz innych ziem Nadodrza w aspekcie procesów integracyjnych z Unią Europejską,*

III – *Współczesne metody badań zjawisk przestrzennych.*

W ramach realizacji ustalonych w latach poprzednich naukowych zadań statutowych (badania indywidualne i zbiorowe) działalność pracowników Zakładu Badań Regionalnych w roku 2009 była kontynuacją dotychczasowych kierunków prac, z korektą wynikającą ze wskazań Rady Naukowej oraz w wyniku współpracy zewnętrznej.

Efektem działalności naukowej są publikacje pracowników Zakładu sięgające w okresie sprawozdawczym (łącznie z redakcjami naukowymi) 75 pozycji (30 pozycji w 2008 r.). Tak duży wzrost publikacji w roku 2009 (o ponad 100%) wynikał z wielu okoliczności – kończenia prac rozpoczętych wcześniej, nowych propozycji badawczych, a także z faktu ukończenia realizacji grantów badawczych, których efektem była publikacje książkowe.

Pracownicy Zakładu w 2009 r. zwiększyli także, już wcześniej wysoką, aktywność na rynku naukowym. Liczba wystąpień (udziału w konferencjach naukowych)

zarówno w regionie, a także poza nim (m.in. konferencje międzynarodowe) jest bardzo wysoka, sięgając 60 udziałów (42 w 2008 r.), w tym 19 na konferencjach międzynarodowych (15 w 2008 r.), najczęściej z referatem, ale również jako prowadzący obrady lub przewodniczący sekcji obrad.

Ważnym, perspektywicznym nurtem działań Zakładu było pozyskiwanie i realizacja grantów, finansowanych m.in. ze środków Unii Europejskiej, a dotyczących istotnych problemów regionalnych. Do działań tych należy zaliczyć realizację dużego zadania badawczego: „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców województwa opolskiego” – uzyskanego w wyniku wygrania konkursu na realizację Działania 9.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu (nr umowy POKL.092.00-16-004/08-00). Kolejnym działaniem są prace w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, realizowanego w partnerstwie z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz spółką Pro Media Sp. z o.o. (partner), w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (nr umowy 08.01.02-16-013/08-00).

Dla profilu prac badawczych prowadzonych w Zakładzie istotne było uzyskanie grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nt.: „Przesiedleńcy z dawnych Kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” (nr NN114226337 – kierownik projektu prof. dr hab. Robert Rauziński). Do grupy małych grantów zaliczyć można natomiast realizację opracowania „Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym – aspekt demograficzny”, wykonanego na podstawie zlecenia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu.

Rok 2009 przyniósł utrzymanie pozycji pracowników Zakładu w zakresie wsparcia działań sfery publicznej, zwłaszcza samorządu województwa. Należy podkreślić istotny udział pracowników Zakładu jako ekspertów w obszarze problematyki rozwoju regionu w wielu kwestiach wymagających refleksji naukowej. Udział ten zaznacza się w formie uczestnictwa w pracach instytucji doradczo-opiniujących, w tym udział dr Teresy Soldry-Gwiżdż jako członka w Radzie Kształcenia Ustawicznego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego, dr Teresy Soldry-Gwiżdż i dr. Kazimierza Szczygieskiego jako członków w grupie ekspertów Urzędu Marszałkowskiego do prac związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013, dr. Kazimierza Szczygieskiego jako członka Regionalnej Rady Ochrony Przyrody przy Wojewodzie Opolskim, prof. dr. hab. Krystiana Heffnera jako przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz dr. Kazimierza Szczygieskiego jako członka tej Komisji. W roku 2008 prof. dr hab. Krystian Heffner i dr Kazimierz Szczygieski zostali powołani przez Zarząd Województwa Opolskiego na członków Komisji ds. Planowania Regionalnego, a dr Kazimierz Szczygieski został członkiem Zespołu

Doradców Marszałka Województwa, natomiast prof. dr hab. Robert Rauziński i dr Brygida Solga zostali członkami Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Opolu.

Znacząca jest także pozycja pracowników będących członkami określonych korporacji naukowych: Komitetu Nauk o Pracy i Polityki Społecznej PAN, Komitetu Nauk Demograficznych PAN, Sekcji Nauk Prawnych PAN, Komisji Filozofii i Socjologii PAN, Komisji Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityki Społecznej PAN, Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Demograficznego, Komisji Geografii Komunikacji Polskiego Towarzystwa Geograficznego w Warszawie, IGU Commission on Geography and Public Policy (Bern, Szwajcaria), Regional Science Association (Durham), European Science Foundation (Strasbourg), Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. W roku 2009 członkami Rządowej Rady Ludnościowej pozostawali (powołani w 2006 r.) prof. dr hab. Robert Rauziński oraz dr Kazimierz Szczygieski. Z okazji 35-lecia istnienia Rządowej Rady Ludnościowej prof. dr hab. Robert Rauziński otrzymał List gratulacyjny z wyrazami uznania dla osiągnięć w ramach wieloletniej aktywnej działalności w tej instytucji.

Należy zaznaczyć również udział pracowników Zakładu Badań Regionalnych w komitetach i radach redakcyjnych wielu liczących się w środowisku naukowym serii i czasopism krajowych („Biuletyn KPZK PAN”, „Studia KPZK PAN”, „Wiś i Rolnictwo” IRWiR PAN, „Studia Śląskie”, „Śląsk Opolski”, „Zeszyty Odrzańskie”, „Zeszyty Lubińskie”) oraz wydawanych w języku angielskim („Journal of Economics and Management”, „Bulletin of Geography”).

*Kazimierz Szczygieski
Brygida Solga*

6. BIBLIOTEKA PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO. SPRAWOZDANIE Z PRACY W 2009 ROKU

I. Gromadzenie i opracowanie zbiorów

1. Wydawnictwa zwarte

Stan księgozbioru w dniu 31 XII 2008 r.	55 753 wol.
W 2009 r. przybyło	484 wol.
Wykreślono z inwentarza	1 wol.
Stan w dniu 31 XII 2009 r.	56 236 wol.

Przybytki książek według sposobu nabycia:

Ogółem 484 wol., w tym kupno – 43 wol., wymiana – 174 wol. (w tym 68 z zagranicy), dary – 267 wol. (w tym 107 z zagranicy).

Wartość książek: zakupionych – 1723,31 zł, otrzymanych w ramach wymiany – 5436,00 zł oraz darów – 12 863,80 zł.

2. Czasopisma

Stan w dniu 31 XII 2008 r.	22 651 tomów
W 2009 r. przybyło	257 tomów
Wykreślono z inwentarza	1 tom
Stan w dniu 31 XII 2009 r.	22 907 tomów

W 2009 r. biblioteka otrzymywała 168 tytuły czasopism bieżących (w tym 37 zagranicznych).

Czasopisma według sposobu nabycia:

Ogółem 168 tytuły, z tego kupno – 53 (w tym 7 zagranicznych), dary – 51 (w tym 14 zagranicznych), wymiana – 64 (w tym 16 zagranicznych).

Na prenumeratę i zakup czasopism wydano 7816,91 zł.

Wartość czasopism otrzymanych w darze wyniosła 3174,70 zł (w tym z zagranicy 513,00 zł) oraz w ramach wymiany – 4571,30 zł (w tym 1185,00 zł z zagranicy).

3. Zbiory specjalne

a. Kartografia

Stan w dniu 31 XII 2008 r. – 744 mapy oraz 118 map rękopiśmiennych.

W 2009 r. przybyły 3 mapy o wartości 918 zł.

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 747 map oraz 118 map rękopiśmiennych.

b. Rękopisy

Stan w dniu 31 XII 2008 r. – 6910 teczek.

W 2009 r. przybyło 255 teczek.

Wykreślono z inwentarza 1 teczkę.

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 7164 teczek.

c. Ikonografia

Stan w dniu 31 XII 2008 r. – 3913 pozycji fotografii oraz 365 pozycji (1462 klatki) negatywów.

W 2009 r. przybyło 10 pozycji fotografii.

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 3923 pozycji fotografii oraz 365 pozycji (1462 klatki) negatywów.

d. Mikrofilmy

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 386 zwojów.

e. Dokumenty elektroniczne

Stan w dniu 31 XII 2008 r. – 90 sztuk.

W 2009 r. przybyło 4 sztuki o wartości 140 zł.

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 94 sztuk.

II. Udostępnianie

1. Czytelniczy

Z biblioteki korzystało 35 pracowników PIN – Instytutu Śląskiego oraz 473 osoby spoza Instytutu.

2. Wypożyczalnia miejscowa

Wypożyczono 393 wol. wydawnictw zwartych i czasopism oraz 37 teczek rękopisów.

3. Czytelnia

Od dnia 2.01.2009 do 28.02.2009 r. czytelnia była czynna dla osób z zewnątrz jeden dzień w tygodniu. Od 2.03.2009 do 31.05.2009 r. czytelnia była nieczynna z powodu przeprowadzanej w bibliotece inwentaryzacji zbiorów. Od 1.06.2009 do 30.09.2009 r. czytelnicy z zewnątrz mogli korzystać ze zbiorów bibliotecznych dwa razy w tygodniu, a od 1.10.2009 do 31.12.2009 r. czytelnię udostępniono trzy dni w tygodniu dla osób spoza PIN – Instytutu Śląskiego.

Zarejestrowano 1419 odwiedzin. W czytelni udostępniono 1470 wol. wydawnictw zwartych i ciągłych, 2490 jednostek czasopism bieżących oraz 248 jednostek zbiorów specjalnych (rękopisy, mapy i mikrofilmy).

4. Wypożyczalnia międzybiblioteczna

Wypożyczono 2 wol. wydawnictw zwartych i 27 zwojów mikrofilmów.

Sprowadzono 46 wol. wydawnictw zwartych (w tym z bibliotek zagranicznych 13 wol.), 74 wol. wydawnictw ciągłych, 18 zwojów mikrofilmów dla pracowników Instytutu.

5. W czytelni wykonano 3817 odbitek kserograficznych.

III. Wymiana

Biblioteka przekazała w ramach wymiany 5 tytułów wydawnictw zwartych (96 wol., w tym 30 dla odbiorców zagranicznych) oraz 3 tytuły wydawnictw ciągłych (Studia Śląskie, Śląsk Opolski, Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie) – 114 wol. (w tym 47 dla odbiorców zagranicznych). Wartość przekazanych wydawnictw – 3622 zł.

Wymianę prowadzono z 64 partnerami (w tym z 23 zagranicznymi).

IV. Opracowanie, informacja

1. Udzielano na bieżąco informacji bibliograficznych i bibliotecznych (w tym 45 telefonicznych).
2. Prowadzono dokumentację wycinków prasowych dotyczących PIN – Instytutu Śląskiego oraz mniejszości niemieckiej w Polsce. Wycinki pozyskiwano przeglądając prasę dostępną w bibliotece.
3. Aktualizowano komputerową bazę danych wydawnictw PIN – Instytutu Śląskiego.
4. Gromadzono materiały do bibliografii publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w 2009 r.
5. Prowadzono na bieżąco katalog komputerowy w systemie SOWA.

V. Sprawy inne

1. W dniach 2.03.2009–31.05.2009 r. przeprowadzona została w bibliotece inwentaryzacja księgozbioru: wydawnictw zwartych, zbiorów kartograficznych, mikrofilmów, dokumentów elektronicznych i zbiorów specjalnych.
2. Biblioteka zorganizowała następujące wystawy z okazji jubileuszu 75-lecia tradycji Instytutu Śląskiego 1934–2009:
 - wystawa wybranych publikacji Instytutu Śląskiego od początków jego działalności,

- wystawa fotograficzna obrazująca poszczególne siedziby, dyrektorów oraz jubileusze Instytutu Śląskiego (we współpracy z Wydawnictwem Instytut Śląski Sp. z o.o.),
 - wystawa wybranych cennych książek ze zbiorów Biblioteki PIN – Instytutu Śląskiego.
3. Pracownice biblioteki brały udział w obsłudze stoiska Instytutu w trakcie trwania Festiwalu Nauki w dniu 24.05.2009 r.
 4. Wystosowano szereg pism do instytucji w Opolu i w regionie w celu pozyskania środków na zakup nowych książek. W rezultacie otrzymano książki z następujących instytucji:
 - Urząd Marszałkowski w Opolu, Departament Kultury, Sportu i Turystyki,
 - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu,
 - Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Opolu.
 5. Biblioteka otrzymała w darze książki i czasopisma (w tym przedwojenne) razem 106 wol. oraz 1 teczkę materiałów archiwalnych od dra Tadeusza Karugi, zamieszkałego we Fröndenbergu syna Wincentego Karugi współorganizatora Instytutu Śląskiego.
 6. Zostały oprawione czasopisma z lat 2006 i 2007 – 136 wol.
 7. Dokonano naprawy 226 uszkodzonych grzbietów książek.
 8. Na bieżąco prowadzono ekspozycję nowości książkowych.

VI. Sprawy personalne

W Bibliotece PIN – Instytutu Śląskiego odbywały staż następujące osoby (w ramach staży absolwenckich z Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu):

- mgr Kinga Sawicka w dniach 26.01.2009–25.07.2009 r.,
- mgr Kamila Patola w dniach 5.02.2009–5.08.2009 r.,
- dr Marek Czapliński w dniach 1.09.2009–31.12.2009 r.

W dniach 15.06.2009–30.06.2009 r. odbywała praktykę zawodową mgr Jolanta Madej z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego.

W roku 2009 w bibliotece zatrudnione były: mgr Ewa Golec – kierownik, Ewa Wróbel, Ewa Los (urlop wychowawczy od 24.10.2007 do 28.12.2009 r.).

Ewa Golec

**BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW
PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOŁU
ZA ROK 2009
(ORAZ UZUPEŁNIENIA Z LAT POPRZEDNICH)**

**Opracowanie
Ewa Golec**

* – opis przejęty.

◆ – publikacje afiliowane przy PIN – Instytucie Śląskim w Opolu.

Wykaz obejmuje publikacje naukowe, popularnonaukowe, publicystyczne, literackie pracowników Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, które ukazały się w roku 2009 (wraz z ewentualnymi uzupełnieniami z lat wcześniejszych). Pominęto teksty opublikowane w lokalnej prasie codziennej.

Bibliografia uwzględnia dokonania publikacyjne osób, które w roku 2009 były zatrudnione (w całości lub części etatu, przez cały bądź część roku) w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu.

BEREŚ ANNA

♦ 1. Colloquium Opole 2008 – otwarta Europa, otwarte regiony, nowy wymiar migracji // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. 80–81.

♦ 2. Sprawozdanie z konferencji „Absolwenci szkół zawodowych na rynku pracy w województwie opolskim” / ..., Anna Bień // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. 78–80.

♦ 3. Kvalita života v kontextu teorie reflexivní modernizace : pokus o dílčí empirizaci teoretického konceptu = Quality of life in the context of the theory of reflexive modernization : an attempt of empiric of theoretical concept / Dušan Janák, ... // W: Udržitelnost rozvoje společnosti a kvalita života [Dokument elektroniczny] / [aut.] A. Václavíková, M. Chmelařová a kolektiv ; Slezská univerzita v Opavě. Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav veřejné správy a regionální politiky. – Opava : Úvsarp, 2009. – 1 dysk optyczny (CD-ROM). – S. 35–59 : tab., wyk. kolor. – ISBN 978-80-7248-552-9.

♦ 4. Pierwsza praca – kompetencje absolwentów // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygileńskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 70–98 : mapy kolor., tab., wyk. kolor. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 5. Przesiedleńcy z dawnych Kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięcioleciu 1945–2005 / ..., Olaf Gwiżdż, Paweł Sadło // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 113–135 : tab. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

BORKOWSKI MACIEJ

♦ 6. Śladami Żydów : Dolny Śląsk, Opolszczyzna, Ziemia Lubuska / ..., Andrzej Kirmiel, Tamara Włodarczyk. – Warszawa : Muzeum Historii Żydów Polskich, 2008. – 160 s. : fot. kolor., mapa ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-928380-0-5.

♦ 7. Gmina żydowska w Opolu w latach 1812–1944 / Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 169, [2] s. ; 24 cm. – Streszcz. niem. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-254-8. – ISBN 978-83-62105-16-8.

♦ 8. Opole w roku 1914. – Il. kolor. // Strony : opolskie pismo społeczno-kulturalne. – 2009, [nr] 1/2, s. 284–292.

♦ 9. Ostatni rozdział : Żydzi w Opolu w latach 1938–1944. – Faks., fot. // Strony : opolskie pismo społeczno-kulturalne. – 2009, [nr] 3, s. 44–50.

CHOROŚ MONIKA

♦ 10. Rola nazw miejscowych w osławianiu przestrzeni społecznej // W: Między nostalgia a nadzieją : dziedzictwo kulturowe w ujęciu interdyscyplinarnym / pod red. Elżbiety Nieroby, Anny Czermer, Marka S. Szczepańskiego ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – Bibliogr. – S. 97–106. – ISBN 978-83-7395-370-3.

♦ 11. Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska. T. 14, Ściana–Weł / pod red. Stanisławy Sochackiej ; [t. przygot. S. Sochacka – kier., ..., Łucja Jarczak] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 176 s. ; 25 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-248-7. – ISBN 978-83-62105-14-4.

CIMAŁA BOGDAN

12. Badania problematyki czechosłowackiej i czeskiej na łamach periodyków i wydawnictw Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu od okresu transformacji // W: Wybrane problemy czesko-polskiej współpracy kulturalnej, naukowej i gospodarczej : (na przełomie XX i XXI wieku) : praca zbiorowa / pod red. nauk. Zenona Jasińskiego, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : INP UO, 2009. – S. 53–84. – ISBN 978-83-929872-0-8.

13. Badania regionalne na Górnym Śląsku do 1945 roku // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 211–221. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 14. Gospodarka ziemi chrzanowskiej po II wojnie światowej / Wiesław Leśniak, ... // W: Chrzanów : studia z dziejów miasta i regionu / [zespół red. Bogusław Krasnowolski, Zbigniew Mazur, Marek Szymaszkiewicz]. T. 3. – Chrzanów : Muzeum im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, 2009. – S. 287–352 : fot., tab. – ISBN 978-83-926292-1-4.

♦ 15. Grudzice : dzieje miejscowości : historia budowy kościoła / ..., Leonard Makiola ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Parafia pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Grudziech. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 240 s., [8] s. tabl. kolor. : faks., fot. (w tym kolor), pl., portr., tab. ; 24 cm. – Streszcz. niem. – ISBN 978-83-7126-246-3. – ISBN 978-83-62105-02-1.

16. Inwestycja Interessengemeinschaft Farbenindustrie w Kędzierzynie jako przykład powiązań wielkiego kapitału z organami państwa niemieckiego // W: Zakład – ludzie – miasto : fakty i wspomnienia : 60 lat ZAK S.A. / pod red. nauk. Edwarda Nycza, Stanisława Senfta ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Oddział w Kędzierzynie-Koźlu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Kędzierzyn-Koźle ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 17–26. – ISBN 978-83-7511-120-0.

♦ 17. Kultura fizyczna w czasie I wojny światowej, powstań i plebiscytu / ..., Antoni Steuer // W: Z dziejów kultury fizycznej na Śląsku : rozwój kultury fizycznej na Śląsku w latach 1919-1989 / Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. T. 1, (teksty polskich autorów) / pod red. Mirosława Ponczka, Karla Heinza Schodroka. – Katowice : Wydaw. AWF, 2009. – S. 103–149. – ISBN 978-83-60841-32-7.

♦ 18. Sport w województwie katowickim : (struktura, baza, kadry) / ..., Antoni Steuer // W: Z dziejów kultury fizycznej na Śląsku : rozwój kultury fizycznej na Śląsku w latach 1919-1989 / Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. T. 1, (teksty polskich autorów) / pod red. Mirosława Ponczka, Karla Heinza Schodroka. – Katowice : Wydaw. AWF, 2009. – S. 233–270 : tab. – ISBN 978-83-60841-32-7.

♦ 19. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2008 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 28–31. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 20. Stan badań nad kulturą fizyczną na Śląsku / ..., Antoni Steuer // W: Z dziejów kultury fizycznej na Śląsku : rozwój kultury fizycznej na Śląsku w latach 1919-1989 / Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. T. 1, (teksty polskich autorów) / pod red. Mirosława Ponczka, Karla Heinza Schodroka. – Katowice : Wydaw. AWF, 2009. – S. 50–99. – ISBN 978-83-60841-32-7.

♦ 21. Stan badań nad powodzią w 1997 r. na Śląsku // W: Logistyka humanitarna i zarządzanie kryzysowe : wybrane problemy / pod red. nauk. Tadeusza Pokusy, Mariana Duczmala ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : Wydawnictwa WSZiA : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 84–104. – ISBN 978-83-88980-75-6. – ISBN 978-83-7511-118-7.

♦ 22. Swoboda Jan (1898–1976) // W: Polski słownik biograficzny / [rada nauk. Janusz Tazbir i in.] ; Polska Akademia Nauk, Polska Akademia Umiejętności. T. 46, z. 188, Surmacki Leopold–Swolkień Bolesław / [red. nac. Andrzej Romanowski]. – Warszawa : PAN ; Kraków : PAU, 2009. – Bibliogr. – S. 159–160. – ISBN 978-83-88909-70-2.

23. Wprowadzenie / Zenon Jasiński, ... // W: Wybrane problemy czesko-polskiej współpracy kulturalnej, naukowej i gospodarczej : (na przełomie XX i XXI wieku) : praca zbiorowa / pod red. nauk. Zenona Jasińskiego, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : INP UO, 2009. – S. 7–11. – ISBN 978-83-929872-0-8.

♦ 24. Wstęp / ..., Leonard Makiola // W: Grudzice : dzieje miejscowości : historia budowy kościoła / ..., Leonard Makiola ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Parafia pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Grudzicach. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 9–13 : fot. – ISBN 978-83-7126-246-3. – ISBN 978-83-62105-02-1.

25. Wybrane problemy czesko-polskiej współpracy kulturalnej, naukowej i gospodarczej : (na przełomie XX i XXI wieku) : praca zbiorowa / pod red. nauk. Zenona Jasińskiego, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : INP UO, 2009. – 272 s. tab., wyk. ; 21 cm. – Tekst częśc. czes. – Bibliogr. – ISBN 978-83-929872-0-8.

DAWIDEJT-JASTRZĘBSKA EWA

♦ 26. Nyskie publikacje z lat 2007–2008 / oprac. ... // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. 86–90 : faks.

♦ 27. Nysa : sztuka w dawnej stolicy księstwa biskupiego / pod red. Ryszarda Hołowni, Mateusza Kapustki. – Wrocław, 2008. Rec. ... // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. 82–85 : faks.

♦ 28. Działalność wydawnicza PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2008 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 38–39. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 29. The Nysa Duchy of Wrocław Bishops in the cultural remembrance of contemporary Polish-Czech borderland (the region of Nysa–Jeseník) / ..., Wiesław Drobek // W: Historical regions divided by the borders : cultural heritage and multicultural cities / ed. by Krystian Heffner ; University of Łódź. Department of Political Geography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 2). – Bibliogr. – S. 279–291 : mapy. – ISBN 978-83-7126-252-4. – ISBN 978-83-62105-09-0.

30. Suplement do Monografii Zespołu Szkół Mechanicznych w Opolu : rok szkolny 2008/2009 / ..., Jerzy Duda, Franciszek Dzionek. – Opole : nakł. Zespołu Szkół Mechanicznych : EDJ Edytorstwo, 2009. – 152 s. : faks., fot., portr., rys., tab., wyk. ; 24 cm. – ISBN 978-83-86762-43-9.

♦ 31. Turystyka krajoznawcza na pograniczu nysko-jesenickim w kontekście pamięci kulturowej : wybrane aspekty // W: Wspólne dziedzictwo pogranicza nysko-jesenickiego Euroregionu Pradziad : historia turystyki : materiały pokonferencyjne. – Nysa : Starostwo Powiatowe : Drukarnia Sady, 2009. – Streszcz. ang., niem. – Bibliogr. – S. 123–166 : faks., fot., mapa. – ISBN 978-83-919876-6-7.

DROBEK WIESŁAW

♦ 32. Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura / red. nacz. ... – R. 18, nr 3/4 (2008). – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008 ; 27 cm. – Nr monograficzny. – ISSN 0867-6070.

♦ 33. Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. Marek Zawadka, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 154, [1] s. : faks., fot., portr. ; 24 cm. – Streszcz. ang., czes., niem. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 34. The Nysa Duchy of Wrocław Bishops in the cultural remembrance of contemporary Polish-Czech borderland (the region of Nysa–Jeseník) / Ewa Dawidejt-Jastrzębska, ... // W: Historical regions divided by the borders : cultural heritage

and multicultural cities / ed. by Krystian Heffner ; University of Łódź. Department of Political Geography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 2). – Bibliogr. – S. 279–291 : mapy. – ISBN 978-83-7126-252-4. – ISBN 978-83-62105-09-0.

♦ 35. Problematyka badań geograficzno-przestrzennych w pracach Instytutu Śląskiego w Opolu / ..., Brygida Solga, Kazimierz Szczygieski // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 71–89.

♦ 36. Wstęp / ..., Marek Zawadka // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. Marek Zawadka, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 5. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 37. Zakończenie / ..., Marek Zawadka // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Marek Zawadka ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 144–145. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

DROŹDŹ LEOKADIA

♦ 38. Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – Bibliogr. – 68 s. : tab. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 39. Skład Rady Naukowej i zatrudnienie w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w 2008 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 5–8 : tab. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 40. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2008 roku i zadania badawcze na rok 2009 / ..., Teresa Soldra-Gwiżdż // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 11–27 : tab. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

GLENSK JOACHIM

♦ 41. Myślę, więc jestem ... : aforyzmy, maksymy, sentencje / zebrali i oprac. Czesława, ... – [Wyd. 3 uzup. i popr]. – Poznań : Lektikon, 2009. – 414, [1] s. ; 21 cm. – Bibliogr. – Indeks. – ISBN 978-83-927490-0-4.

♦ 42. Wstęp // W: Myślę, więc jestem ... : aforyzmy, maksymy, sentencje / zebrali i oprac. Czesława, ... – [Wyd. 3 uzup. i popr]. – Poznań : Lektikon, 2009. – Bibliogr. – Indeks. – S. 7-16. – ISBN 978-83-927490-0-4.

GOLEC EWA

♦ 43. Bibliografia prac naukowych Profesora Jana Seredyki / oprac. ..., Włodzimierz Kaczorowski // W: Studia historyczno-prawne : księga poświęcona pamięci Profesora Jana Seredyki / pod red. Włodzimierza Kaczorowskiego ; Uniwersytet Opolski. Katedra Historii Parlamentaryzmu. – Opole : Wydaw. UO, 2008. – S. 13-26. – ISBN 978-83-7395-330-7.

♦ 44. Bibliografia publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu za rok 2008 (oraz uzupełnienia z lat poprzednich) / oprac. Izabela Kuc, ... // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 41-68. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 45. Biblioteka PIN – Instytutu Śląskiego : sprawozdanie z pracy w 2008 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 35-37. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

GWIZDŹ OLAF

♦ 46. Idealny absolwent : wyobrażenia pracodawców // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Sołdry-Gwizdź, Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 99-126 : mapy kolor., wykr. kolor. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 47. Podstawy metodologiczno-źródłowe badań empirycznych // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 53–69. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 48. Przesiedleńcy z dawnych Kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięcioleciu 1945–2005 / Anna Bereś, ..., Paweł Sadło // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 113–135 : tab. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

HANICH ANDRZEJ

♦ 49. Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946 / Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ, 2009. – 548 s. : mapy, tab. ; 24 cm. – Streszcz. niem. – Bibliogr. – Indeksy. – ISBN 978-83-7126-245-6.

♦ 50. Martyrologium duchowieństwa Śląska Opolskiego w latach II wojny światowej. – Opole : Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża : Muzeum Śląska Opolskiego, 2009. – 158, [1] s., [16] s. tabl. : il., mapa, portr. ; 24 cm. – Spis treści także niem. – Streszcz. niem. – Bibliogr. – Indeksy. – ISBN 978-83-89798-80-0. – ISBN 978-83-7342-185-1.

♦ 51. Noc kryształowa z 9/10 listopada 1938 roku i „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” na Śląsku Opolskim w latach II wojny światowej. – Streszcz. ang. // Rocznik Polsko-Niemiecki. – Nr 17 (2009), s. 103–113.

♦ 52. Uwarunkowania powojennej „repatriacji” Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 96–112 : mapa. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 53. Wokół podróży biskupa katowickiego Stanisława Adamskiego do Wrocławia i po Śląsku Opolskim w maju i czerwca 1945 roku : (wybór dokumentów) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy

– Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 235–309.

HEFFNER KRYSTIAN

54. Problematyka związana z procesami semiurbanizacji w woj. opolskim // W: Obszary urbanizacji i semiurbanizacji wsi polskiej a możliwości ich rozwoju w ramach PROW 2007–2013 = (Urbanisation and semiurbanisation processes of polish rural countryside vs. The opportunities of development within framework of the Development Program of Rural Areas (DPRA) in 2007–2013) / pod red. Tadeusza Markowskiego, Zbigniewa Strzeleckiego. – Warszawa : PAN KPZK, 2008. – (Studia / Polska Akademia Nauk. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, ISSN 0079-3493 ; t. 119). T. poświęcony pamięci Profesora Andrzeja Stasiaka. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 57–71 : tab. – ISBN 978-83-89693-87-7.

55. Aglomeracje średniej wielkości jako bieguny wzrostu i obszary strategicznej interwencji w regionach międzymetropolitalnych // W: Potencjalne metropolie ze szczególnym uwzględnieniem Polski Wschodniej = (Potential metropolises with a special respect to Eastern Poland) / pod red. Zbigniewa Makieli. – Warszawa : PAN KPZK, 2009. – (Studia / Polska Akademia Nauk. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, ISSN 0079-3493 ; t. 125). – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 10–17 : mapy. – ISBN 978-83-89693-09-9.

♦ 56. Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 167, [2] s. : mapy, tab., wykry. ; 24 cm. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – Tyt. także niem., czes. – Spis treści także niem., czes. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 57. Evolution of social, cultural and economic processes in border regions : (using the example of Opole Silesia) / ..., Brygida Solga // W: Historical regions divided by the borders : general problems and regional issue / ed. by Marek Sobczyński ; University of Łódź. Department of Political Geography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 1). – Bibliogr. – S. 137–145. – ISBN 978-83-7126-247-0. – ISBN 978-83-62105-04-5.

♦ 58. Foreword // W: Historical regions divided by the borders : cultural heritage and multicultural cities / ed. by ... ; University of Łódź. Department of Political Ge-

ography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 2). – S. 5–7. – ISBN 978-83-7126-252-4. – ISBN 978-83-62105-09-0.

♦ 59. Historical regions divided by the borders : cultural heritage and multi-cultural cities / ed. by ... ; University of Łódź. Department of Political Geography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 291 s. : fot., mapy, pl., tab., wyk. ; 25 cm. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 2). – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-252-4. – ISBN 978-83-62105-09-0.

♦ 60. Przedmowa / ..., Aleksandra Trzcielińska-Polus // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 9–11. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 61. Słowo wstępne // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 7–9. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

62. Struktura społeczno-gospodarcza województwa opolskiego w latach 1989–2008 : przegląd badań i analiz / ..., Brygida Solga // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 9–37 : tab., wyk. kolor.

♦ 63. W kierunku strategii migracyjnej regionu w nowej Europie // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – Bibliogr. – S. 46–60 : mapy, wyk. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 64. Współczesna mobilność Polaków a regionalny kontekst procesów migracyjnych / ..., Brygida Solga // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. Brygidy Solgi ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 15–33 : tab., wyk. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 65. Wybrane problemy rozwoju społeczno-gospodarczego Śląska Opolskiego / ..., Brygida Solga // W: Wyzwania dla polityki społecznej Śląska w kontekście kryzysu i procesów demograficznych / pod red. nauk. Agaty Zagórowskiej ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Katedra Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 100–113 : wyk. – ISBN 978-83-62105-07-6.

JARCZAK LUCJA

♦ 66. Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska. T. 14, Ściana–Weł / pod red. Stanisławy Sochackiej ; [t. przygot. S. Sochacka – kier., Monika Choroś, ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 176 s. ; 25 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-248-7. – ISBN 978-83-62105-14-4.

JONDERKO FRANCISZEK

♦ 67. Etniczno-kulturowe podłoże niektórych zjawisk na Śląsku Opolskim // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. Brygidy Solgi ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 177–193 : mapa kolor. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

68. Zróżnicowanie etniczne a sytuacja mieszkaniowa na opolskiej wsi : (wyzwania i zagrożenia) // W: Polityczne wymiary etniczności : praca zbiorowa / pod red. Małgorzaty Mieczkowskiej, Dietricha Scholze. – Kraków : Wydaw. Dante, 2009. – S. 174–180 : mapa kolor. – ISBN 978-83-929094-1-5.

KALCZYŃSKA MARIA

♦ 69. Agata Kalinowska-Bouvy – prezes Polskiego Stowarzyszenia Autorów, Tłumaczy i Dziennikarzy w Europie (A. P. J. T. E.) : osoba anielskiego usposobienia i licznych pasji twórczych // W: Diaspora / Uniwersytet Szczeciński. Ośrodek Studiów i Badań Polonijnych. T. 3, Diaspora kobiet polskich / pod red. Jacka Leońskiego, Leszka Wątróbskiego. – Szczecin : US : Print Group Daniel Krzanowski, 2009. – S. 63–72. – ISBN 978-83-60903-81-0.

70. Bibliografia / oprac. ..., Anna Marcol // W: Ślązacy w Niemczech po 1945 roku / pod red. nauk. ..., przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 163–168.

♦ 71. Geschichte und Gegenwart der polnischen Presse in Deutschland // Inter Finitimos : Jahrbuch zur Deutsch-Polnischen Beziehungsgeschichte. – 6 (2008, dr. 2009), s. 218–227.

72. Józef Kurzeja i jego życiowe pasje // W: *Ślązacy w Niemczech po 1945 roku* / pod red. nauk. ... ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 117–120 : fot. kolor.

♦ 73. *Das „Kabinett des polnischen Buches und der polnischen Presse in Deutschland” im Schlesiischen Institut in Oppeln* // *Inter Finitimos : Jahrbuch zur Deutsch-Polnischen Beziehungsgeschichte*. – 6 (2008, dr. 2009), s. 276–280.

♦ 74. *Kultura książki i prasy polonijnej : dziedzictwo narodowe i światowe* / pod red. ..., Danuty Sieradzkiej, Zdzisława Małeckiego. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2009. –344 s. : faks., fot., portr., tab., wykr. ; 24 cm. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2687). – Streszcz. ang., niem. – Bibliogr. – Indeks. – ISBN 978-83-226-1824-0.

75. Piotr Siegfanz – Polak ze Śląska : zasłużony dla miasta Wuppertal // W: *Ślązacy w Niemczech po 1945 roku* / pod red. nauk. ... ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 121–125 : fot.

♦ 76. *Przedstawiciele, ośrodki i instytucje polskiej kultury emigracyjnej w Niemczech : zbiory Gabinetu Książki i Prasy Polskiej w Niemczech z siedzibą w Opolu* // W: *Powrześnieowa emigracja niepodległościowa na mapie kultury nie tylko polskiej* : Paryż, Londyn, Monachium, Nowy Jork / pod red. Violetty Wejs-Milewskiej, Ewy Rogalewskiej. – Białystok : Wydaw. Uniwersyteckie Trans Humana : Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, 2009. – S. 561–570. – ISBN 978-83-927957-1-1. – ISBN 978-83-61209-28-7.

♦ 77. *Refleksje z pobytu na stypendium naukowym w Bibliotece Polskiej w Paryżu* // W: *Biuletyn EBIB [Dokument elektroniczny]* / red. nacz. Bożena Bednarek-Michalska. – Nr 5/2009 (105) czerwiec/lipiec. – Czasopismo elektroniczne. – [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich KWE, 2009. – Tryb dostępu : <http://www.ebib.info/2009/105/a.php?kalczynska>. – Tyt. z pierwszego ekranu. – ISSN 1507-7187.

78. *Ślązacy w Niemczech po 1945 roku* / pod red. nauk. ... ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – 168, [11] s. : faks., fot. (w tym kolor.), portr. ; 24 cm. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – Streszcz. ang., niem. – Bibliogr.

79. *Wstęp* / ... ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa // W: *Ślązacy w Niemczech po 1945 roku* / pod red. nauk. ... ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 5–8.

♦ 80. *Wstęp* / ..., Danuta Sieradzka, Zdzisław Małecki // W: *Kultura książki i prasy polonijnej : dziedzictwo narodowe i światowe* / pod red. ..., Danuty Sieradzkiej, Zdzisława Małeckiego. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego,

2009. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2687). – S. 9–14. – ISBN 978-83-226-1824-0.

♦ 81. Z problematyki badawczej nad kulturą książki polskiej za granicą // W: Kultura książki i prasy polonijnej : dziedzictwo narodowe i światowe / pod red. ..., Danuty Sieradzkiej, Zdzisława Małeckiego. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2009. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2687). – S. 45–53. – ISBN 978-83-226-1824-0.

♦ 82. Źródła do dziejów poloników niemieckich w zbiorach Gabinetu Książki i Prasy Polskiej w Niemczech w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu // W: Kultura książki i prasy polonijnej : dziedzictwo narodowe i światowe / pod red. ..., Danuty Sieradzkiej, Zdzisława Małeckiego. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2009. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2687). – S. 296–306 : fot. kolor.

♦ 83*. Mittler zwischen den Kulturen : der Dichter, Schriftsteller und Publizist Matthias Kneip / Anna Marcol. – Paderborn ; Paris, 2009. Rec. : ... // Bibliotheca Nostra. – 2009, nr 2, s. 142–144.

KOZIARSKI STANISŁAW

84. Metodologia badań w zakresie struktury środowiskowej województwa opolskiego ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa, przemysłu i usług // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 183–201 : tab.

♦ 85. Transport na Śląsku / Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 237 s. : il., mapy kolor., tab., wyk. ; 24 cm. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-256-2. – ISBN 978-83-62105-18-2.

LESIUK WIESŁAW

♦ 86. Gospodarka ziemi chrzanowskiej po II wojnie światowej / ..., Bogdan Cimała // W: Chrzanów : studia z dziejów miasta i regionu / [zespół red. Bogusław Krasnowolski, Zbigniew Mazur, Marek Szymaszkiewicz]. T. 3. – Chrzanów : Muzeum im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, 2009. – S. 287–352 : fot., tab. – ISBN 978-83-926292-1-4.

LINEK BERNARD

♦ 87. Obozy w Lamsdorf / Łambinowicach (1870–1946) // Przegląd Zachodni. – R. 64, z. 3 (2008), s. 211–217.

♦ 88. Biskupice i Borsigwerk : wokół dróg modernizacji społecznej na Górnym Śląsku w drugiej połowie XIX wieku // W: Korzenie wielokulturowości Śląska ze szczególnym uwzględnieniem Śląska Górnego / red. nauk. Antoni Barciak. – Katowice : Polska Akademia Nauk. Oddział : Komisja Historyczna Polskiej Akademii Nauk. Oddział : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział ; Zabrze : Urząd Miejski, 2009. – Streszcz. niem. – S. 248–264. – ISBN 978-83-88657-35-1.

♦ 89. Der Kampf gegen den sogenannten „Deutschen Revisionismus“ in Oberschlesien 1950–1960 (im Lichte der Materialien des Sicherheitsapparats) // Jahrbuch der Schlesischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Breslau. – Bd. 49 (2008, dr. 2009), s. 155–174.

♦ 90. Konflikty lokalne na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym : (na marginesie sytuacji w Hindenburgu/Zabrze i Królewskiej Hucie/Chorzowie // W: Akulturacja/asymilacja na pograniczach kulturowych Europy Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku / red. nauk. Robert Traba ; Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Niemiecki Instytut Historyczny. T. 1, Stereotypy i pamięć. – Warszawa : ISP PAN : NIH, 2009. – S. 266–294. – ISBN 978-83-60580-37-0. – ISBN 978-83-61067-44-3.

♦ 91. Kwestie narodowościowe – problem niemiecki // W: Fundament systemu zniewolenia : z działalności wojewódzkich struktur Urzędu Bezpieczeństwa w Katowicach : 1945–1956 / pod red. Adama Dziuroka, Adama Dziuby ; Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach. – Katowice : OIPN – KŚZpNP, 2009. – S. 255–303. – ISBN 978-83-7629-094-2.

♦ 92. Die Marginalisierung der deutschen Minderheit im polnischen Oberschlesien während der Zwischenkriegszeit : das Beispiel Königshütte/Królewska Huta (Chorzów) // W: Deutschsein als Grenzerfahrung : Minderheitenpolitik in Europa zwischen 1914 und 1950 / Hrsg. Mathias Beer, Dietrich Beyrau, Cornelia Rauh. – Essen : Klartext Verl., 2009. – S. 189–198. – ISBN 978-3-8375-0097-4.

LIS MICHAŁ

♦ 93. Mniejszość niemiecka na Śląsku Opolskim w świetle wyborów parlamentarnych 2007 roku // W: Confinia Silesiae : (k životnímu jubileu Rudolfa Žáčka) / [ed. Jiří Knapík]. – Opava : Slezská univerzita. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Ústav historických věd, 2008. – (Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis, ISSN 1803-411X ; 2008 [nr] 1). – Streszcz. niem. – S. 303–310 : tab.

♦ 94. Badania historyczne w Instytucie Śląskim w Katowicach (1934–1949) i w Opolu od 1957 roku // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 15–34.

♦ 95. Kampania mniejszości niemieckiej w wyborach do Parlamentu Europejskiego na Śląsku Opolskim w 2009 roku na łamach „Schlesisches Wochenblatt/ Tygodnika Śląskiego” // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. Krystiana Heffnera, Aleksandry Trzciełńskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 156–167 : tab. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 96. Korfanty w roku Korfatego : rozmowa w redakcji „Śląska” z udziałem profesorów : Edwarda Długajczyka z Uniwersytetu Śląskiego, ... z Instytutu Śląskiego w Opolu, doktora Jana F. Lewandowskiego / rozmowę prowadził red. nacz. Tadeusz Kijonka ; rozmowę przygot. do dr. Bogdan Widera. – Fot., portr. // Śląsk : miesięcznik społeczno-kulturalny. – R. 15, nr 3 (2009), s. 14–19.

♦ 97. Kryzys monachijski i Zaolzie w opinii polskiego społeczeństwa // W: Układ monachijski jako przykład prawnomiedzynarodowej kapitulacji wobec agresji / red. nauk. Stefan Marek Grochalski, ... ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 97–109. – ISBN 978-83-7395-354-3.

98. Mniejszość narodowa w państwie – zobowiązania – standardy – doświadczenia na przykładzie Śląska Opolskiego // W: Nauka w służbie wartości : księga jubileuszowa Profesora Mariana Duczmala / red. Tadeusz Pokusa, Witold Potwora, Józef Kaczmarek ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : Wydawnictwa WSZiA : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 437–447. – ISBN 978-83-88980-86-2. – ISBN 978-83-62105-01-4.

♦ 99. Obchody Konstytucji 3 Maja na Górnym Śląsku w latach 1919–1921 w świetle „Gazety Ludowej” // W: Człowiek w świecie natury i kultury : publikacja dedykowana Profesorowi dr. hab. Marianowi Kapicy w rocznicę 75 urodzin i 55-lecie pracy zawodowej, pedagogicznej i naukowej / red. nauk. Beata Fedyn, Jerzy Pośpiech, Michał Szepelawy ; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu. – Racibórz : Wydaw. PWSZ, 2009. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 325–334. – ISBN 978-83-60730-33-1.

100. Pocztywkowy przewodnik = Vorwort Postkartenführer // W: Głucholazy na dawnej pocztywce : sentymentalna podróż w czasie = Ziegenhals auf der alten An-

sichtskarte : sentimentale Rückreise / Jerzy Kopaczyński, Mariusz Migala. – Głucholazy : NZOZ „Centrum Medyczne”, 2009. – S. 2–3. – ISBN 978-83-61672-01-2.

♦ 101. Profesor zwyczajny doktor Kazimierz Orzechowski (1923–2009) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – S. 348–349 : portr.

♦ 102. 75 lat Instytutu Śląskiego. – Faks., portr. // Śląsk : miesięcznik społeczno-kulturalny. – R. 15, nr 8 (2009), s. 66–67.

♦ 103. Sprawozdanie z posiedzeń Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2008 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 9–10. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 104. Układ monachijski jako przykład prawnomiedzynarodowej kapitulacji wobec agresji / red. nauk. Stefan Marek Grochalski, ... ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – 173 s. ; 24 cm . – Tekst część. tł. z czes. – ISBN 978-83-7395-354-3.

♦ 105. Von Lambinowicz/Lambinowitz bis Łambinowice (1273–1945) / Janina Domska, ... // W: Lager in Lamsdorf/Łambinowice (1870–1946) / wissenschaftliche Red. Edmund Nowak ; Zentrales Kriegsgefangenenmuseum in Łambinowice–Opole. – Opole : Centralne Muzeum Jeńców Wojennych : EDJ Edytorstwo, 2009. – S. 13–25 : il. – ISBN 978-83-61801-01-6. – ISBN 978-83-86762-44-6.

♦ 106. Wstęp / Stefan Marek Grochalski, ... // W: Układ monachijski jako przykład prawnomiedzynarodowej kapitulacji wobec agresji / red. nauk. Stefan Marek Grochalski, ... ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 7–9. – ISBN 978-83-7395-354-3.

MUSIALIK WANDA

107. Franciszkański nekrolog świadectwem potencjału franciszkanów wyznaczonych w 1902 roku do komisariatu świętej Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych : portret zbiorowy // W: Observare Evangelium : Wrocławska Księga Jubileuszu 800-lecia Zakonu Braci Mniejszych : (1209–2009) / red. Franciszek M. Rosiński ; Wyższe Seminarium Duchowne Franciszkanów we Wrocławiu. – Wrocław : WSDF, 2009. – Streszcz. niem. – S. 377–384. – ISBN 978-83-60791-01-1.

108. „Księża wędrowni” : problemy pozyskania kapłanów polskich dla posługi duszpasterskiej w Nadrenii w 1928 r. // W: Ślężacy w Niemczech po 1945 roku / pod red. nauk. Marii Kalczyńskiej ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana

Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 31–35.

♦ 109. Przedmowa // W: Wspomnienia : „nie tylko sługa, ale przyjaciel Pana Boga ...” / Augustyn Błażej Urban ; tekst wybrała, do dr. przygot., przedm. i przypisami opatrzyła ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, PIN – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 7–8. – ISBN 978-83-7126-250-0. – ISBN 978-83-62105-08-3.

110. Stosunek władz województwa śląskiego do Ewangelickiego Kościoła Unijnego na Górnym Śląsku // W: Polski protestantyzm w czasach nazizmu i komunizmu : zbiór studiów / pod red. Jarosława Kłaczkowa. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2009. – S. 67–84. – ISBN 978-83-7611-361-6.

♦ 111. Szkic biograficzny // W: Wspomnienia : „nie tylko sługa, ale przyjaciel Pana Boga ...” / Augustyn Błażej Urban ; tekst wybrała, do dr. przygot., przedm. i przypisami opatrzyła ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, PIN – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 9–17. – ISBN 978-83-7126-250-0. – ISBN 978-83-62105-08-3.

♦ 112. Wspomnienia : „nie tylko sługa, ale przyjaciel Pana Boga ...” / Augustyn Błażej Urban ; tekst wybrała, do dr. przygot., przedm. i przypisami opatrzyła ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 129 s. ; 20 cm. – ISBN 978-83-7126-250-0. – ISBN 978-83-62105-08-3.

MUSZYŃSKA MARZENA

♦ 113–114. Składnia dopełniaczowa czasowników w dawnej i współczesnej polszczyźnie / Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – ISBN 978-83-7126-257-9. – ISBN 978-83-62105-23-6. [T.] 1. – 321 s. ; 24 cm. – Bibliogr. – Indeks. [T.] 2, Słownik rekcyjny [Dokument elektroniczny] : składnia dopełniaczowa czasowników w dawnej polszczyźnie. – 1 dysk optyczny (CD-ROM) ; 12 cm. – Zawiera 204 s.

RAUZIŃSKI ROBERT

♦ 115. Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – 95, [1] s. : faks., mapy, tab., wyr. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – Spis treści także ang., niem.

♦ 116. [Wstęp] // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... – Opole : Państwowy Instytut Na-

ukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. [3]–[4].

♦ 117. Absolwenci szkół wyższych na rynku pracy Śląska Opolskiego do 2035 roku // W: Wyzwania dla polityki społecznej Śląska w kontekście kryzysu i procesów demograficznych / pod red. nauk. Agaty Zagórowskiej ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Katedra Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 55–82 : tab. – ISBN 978-83-62105-07-6.

♦ 118. Analiza i ocena współczesnych czynników kształtujących regionalny i lokalne rynki pracy w województwie opolskim / ..., Kazimierz Szczygieski // W: Diagnoza i prognozy makroekonomiczne dla województwa opolskiego ze szczególnym uwzględnieniem rynku pracy / [aut. oprac. Iwona Mąkolska i in.]. – Opole : Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2009. – Bibliogr. – S. 59–113 : mapy kolor., tab. kolor., wyk. kolor. – ISBN 978-83-60455-07-4.

♦ 119. Badania nad strukturą demograficzną i społeczną ludności Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej osiedlonych na Śląsku Opolskim po 1945 roku / ..., Kazimierz Szczygieski // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 80–95 : mapa, tab. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 120. Kapitał ludzki czynnikiem rozwoju Śląska Opolskiego do 2035 roku // W: Pięć lat w Unii Europejskiej : społeczne i prawne aspekty przemian na Śląsku Opolskim / pod red. Marty Rostropowicz-Miśko, Przemysława Malinowskiego ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 9–25 : tab. – ISBN 978-83-7395-367.

♦ 121. Metodologia badań nad strukturą społeczną województwa opolskiego do 2015 roku czynnikiem rozwoju przedsiębiorstw jutra oraz branż i usług / W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 167–180 : tab.

♦ 122. Migracje zagraniczne Polaków w XX i XXI wieku // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 283–289 : mapa, tab. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 123. Migracje zagraniczne w świetle kryzysu demograficznego na Śląsku Opolskim w latach 1951–2007 // W: *Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji* / pod red. Krystiana Heffnera, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 61–74 : tab. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 124. Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 135, [1] s. : mapy, tab., wykr. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-55-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

125. Regionalne aspekty rozwoju szkolnictwa wyższego na Śląsku Opolskim w świetle badań demograficznych do 2035 r. // W: *Nauka w służbie wartości : księga jubileuszowa Profesora Mariana Duczmala* / red. Tadeusz Pokusa, Witold Potwora, Józef Kaczmarek ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : Wydawnictwa WSZiA : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 149–160 : tab. – ISBN 978-83-88980-86-2. – ISBN 978-83-62105-01-4.

♦ 126. Skutki zjawiska emigracji z obszaru Śląska Opolskiego : (wybrane aspekty demograficzne) / ..., Kazimierz Szczygalski. – Streszcz. ang. – Bibliogr. // *Biuletyn RPO. Materiały. Zeszyty Naukowe / Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich*. – Nr 66 (2009), s. 91–117 : mapy, tab., wykr.

♦ 127. Uwarunkowania demograficzne rozwoju szkolnictwa zawodowego na Śląsku Opolskim do 2035 roku : (tezy z badań) // W: *„Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego* / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygalskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 21–25 : tab. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 128. Wstęp / ..., Teresa Soldra-Gwiżdż // W: *Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne* / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 7–8. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 129. Zróżnicowanie narodowościowe na Śląsku a procesy migracyjne : studium przypadku – województwo opolskie / ..., Kazimierz Szczygalski // W: *Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym* / pod red. nauk. Brygidy Solgi ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wy-

daw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 143–158 : mapy, tab., wyk. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 130. Praca Polaków w Niemczech : półtora wieku emigracji zarobkowej / Edward Marek. – Warszawa, 2008. Rec. : ... // W: Ślązacy w Niemczech po 1945 roku / pod red. nauk. Marii Kalczyńskiej ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063, z. 250). – S. 135–136.

SADŁO PAWEŁ

♦ 131. Absolwenci o sobie // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygalskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 127–152 : mapy kolor., tab., wyk. kolor. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 132. Organizacje przedsiębiorców i pracodawców o systemie kształcenia zawodowego // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż, Kazimierza Szczygalskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 153–164. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 133. Przesiedleńcy z dawnych Kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005 / Anna Bereś, Olaf Gwiżdż, ... // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Söldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 113–135 : tab. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

SENFTE STANISŁAW

♦ 134. Postawy mieszkańców rejencji opolskiej przed wybuchem II wojny światowej // W: Wrzesień 1939 na Górnym Śląsku / pod red. Grzegorza Bębniaka ; Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. – Katowice : IPN KŚZpNP ; Kraków : Wydaw. Towarzystwa Naukowego „Societas Vistulana”, 2008. – Streszcz. niem. – S. 7–16. – ISBN 978-83-61033-26-4.

♦ 135. Dyktat monachijski i jego następstwa w ocenie historiografii polskiej // W: Układ monachijski jako przykład prawnomiędzynarodowej kapitulacji wobec agresji / red. nauk. Stefan Marek Grochalski, Michał Lis ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 31–48. – ISBN 978-83-7395-354-3.

♦ 136. Die Gefangenenlager in Lamsdorf in den Jahren des Zweiten Weltkrieges / Janusz Sawczuk, ... // W: Lager in Lamsdorf/Ląbminowice (1870–1946) / wissenschaftliche Red. Edmund Nowak ; Zentrales Kriegsgefangenenmuseum in Ląbminowice–Opole. – Opole : Centralne Muzeum Jeńców Wojennych : EDJ Edytorstwo, 2009. – S. 117–262 : fot., tab. – ISBN 978-83-61801-01-6. – ISBN 978-83-86762-44-6.

♦ 137. Karol Jonca (1930–2008). – Portr. // Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie. – [T.] 11/12 (2009), s. 247–249.

♦ 138. Początki Zakładów Azotowych w Kędzierzynie po II wojnie światowej // W: Zakład – ludzie – miasto : fakty i wspomnienia : 60 lat ZAK S.A. / pod red. nauk. Edwarda Nycza, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Oddział w Kędzierzynie-Koźlu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Kędzierzyn-Koźle ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 27–40 : tab. – ISBN 978-83-7511-120-0.

♦ 139. Profesor zwyczajny doktor habilitowany Karol Jonca (1930–2008) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – S. 345–347 : portr.

♦ 140. Śląsk w międzynarodowych konfliktach czasów nowożytnych i najnowszych // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 257–263. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 141. Wstęp / Edward Nycz, ... // W: Zakład – ludzie – miasto : fakty i wspomnienia : 60 lat ZAK S.A. / pod red. nauk. Edwarda Nycza, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Oddział w Kędzierzynie-Koźlu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Kędzierzyn-Koźle ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 13–15. – ISBN 978-83-7511-120-0.

♦ 142. Zakład – ludzie – miasto : fakty i wspomnienia : 60 lat ZAK S.A. / pod red. nauk. Edwarda Nycza, ... ; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Oddział w Kędzierzynie-Koźlu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Kędzierzyn-Koźle ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 375, [4] s. tabl. kolor. : il., portr., tab. ; 24 cm. – ISBN 978-83-7511-120-0.

143. Schimanski, Kuzorra i inni : Polacy w Zagłębiu Ruhry 1870/71–1945 / pod red. D. Dahlmanna, A.S. Kotowskiego, Z. Karpusa. – Toruń, 2006. Rec. : ... // W: *Ślązacy w Niemczech po 1945 roku* / pod red. nauk. Marii Kalczyńskiej ; przy współpracy Gregora Plocha, Sebastiana Fikusa. – Opole : Politechnika Opolska, 2009. – (Studia i Monografie, ISSN 1429-6063 ; z. 250). – S. 137–140.

♦ 144. *Studia Śląskie* / Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski ; red. nac. ... – T. 68. – Opole : PIN IŚ, 2009. – 355, [7] s. : fot., portr., tab. ; 24 cm. – Także tyt. równol. ang., niem. – T. monograficzny. – Spis treści także ang., niem. – Streszcz., ang., niem. – ISSN 0039-3355.

♦ 145. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie* / pod red. nauk. Edwarda Nycza, ... ; Towarzystwo Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu. [T.] 11/12. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, 2009. – 251 s. : fot., portr., tab., wyk. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 987-83-7126-246-3. – ISBN 987-83-7511-130-9.

SOCHACKA STANISŁAWA

♦ 146. *Badania nad językiem polskim w Instytucie Śląskim (1934–2009)* // W: *Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem* / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 35–48.

♦ 147. *Pochodzenie i znaczenie nazwy Śląsk w świetle dotychczasowych badań* // W: *Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi* / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 41–48. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 148. *Przedmowa* // W: *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska*. T. 14, Ściana–Weł / pod red. ..., [t. przygot. ... – kier., Monika Choroś, Łucja Jarczak] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 5–6. – ISBN 978-83-7126-248-7. – ISBN 978-83-62105-14-4.

♦ 149–150. *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska*. T. 14, Ściana–Weł / pod red. ... ; [t. przygot. ... – kier., Monika Choroś, Łucja Jarczak] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 176 s. ; 25 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-248-7. – ISBN 978-83-62105-14-4.

SOLGA BRYGIDA

♦ 151. *Dokumentacja niemiecka / wybór i tł. tekstów ...* // W: *Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse* / pod red. nauk. Teresy Soldry-

-Gwiżdż, Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. 91–95.

♦ 152. Evolution of social, cultural and economic processes in border regions : (using the example of Opole Silesia) / Krystian Heffner, ... // W: Historical regions divided by the borders : general problems and regional issue / ed. by Marek Sobczyński ; University of Łódź. Department of Political Geography and Regional Studies, Governmental Research Institute – Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society. – Łódź ; Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Region and Regionalism ; No. 9 vol. 1). – Bibliogr. – S. 137–145. – ISBN 978-83-7126-247-0. – ISBN 978-83-62105-04-5.

153. Migracje powrotne Polaków i ich ocena z punktu widzenia współczesnych tendencji migracyjnych // W: Ewaluacja rozwoju regionu w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym / pod red. nauk. Krzysztofa Malika ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Samorząd Województwa Opolskiego, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Rozwój Regionalny). – Streszcz. ang. – S. 310–322 : tab, wyk. – ISBN 978-83-62105-11-3.

♦ 154. Problematyka badań geograficzno-przestrzennych w pracach Instytutu Śląskiego w Opolu / Wiesław Drobek, ..., Kazimierz Szczypiński // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 71–89.

♦ 155. Przedmowa // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 7. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 156. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2008 roku / Kazimierz Szczypiński, ... // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 32–34. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

157. Struktura społeczno-gospodarcza województwa opolskiego w latach 1989–2008 : przegląd badań i analiz / Krystian Heffner, ... // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 9–37 : tab., wyk. kolor.

♦ 158. Śląsk Opolski jako region migracyjny // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. Krystiana Heffnera, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – Bibliogr. – S. 28–45 : mapy, tab. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

♦ 159. Wprowadzenie // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 8–11. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 160. Współczesna mobilność Polaków a regionalny kontekst procesów migracyjnych / Krystian Heffner, ... W // : Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 15–33 : tab., wyk. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

161. Wybrane problemy rozwoju społeczno-gospodarczego Śląska Opolskiego / Krystian Heffner, ... // W: Wyzwania dla polityki społecznej Śląska w kontekście kryzysu i procesów demograficznych / pod red. nauk. Agaty Zagórowskiej ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Katedra Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 100–113 : wyk. – ISBN 978-83-62105-07-6.

♦ 162. Wybrane publikacje prof. dra hab. Krystiana Heffnera dotyczące problematyki migracyjnej // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 194–196. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 163. Wybrane publikacje prof. dra hab. Roberta Rauzińskiego dotyczące problematyki migracyjnej // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ

: Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 197–199. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 164. Wyjazdy zarobkowe z regionu opolskiego w świetle najnowszych badań migracyjnych // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 82–96. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

♦ 165. Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 204, [4] s. : il., mapy (w tym kolor.), portr. kolor., tab., wyr. ; 24 cm. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1

SOLDRA-GWIŹDŹ TERESA

♦ 166. Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. ..., Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – 95, [1] s. : faks., mapy, tab., wyr. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – Spis treści także ang., niem.

♦ 167. [Wstęp] // W: Edukacja na Śląsku w okresie transformacji – zagrożenia i szanse / pod red. nauk. ..., Roberta Rauzińskiego. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2008. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2008 nr 3/4). – S. [3]–[4].

♦ 168. „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał” : szanse i zagrożenia edukacji zawodowej / ..., Kazimierz Szczygieski // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. ..., Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 182–190. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 169. Doktor Ryszard Kałuża (1940–2009) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 039-3355 ; t. 68). – S. 354–355 : portr.

♦ 170. Edukacja zawodowa w aspekcie regionalnego rynku pracy : społeczne tło badanych problemów // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. ..., Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 10–20 : wykr. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 171. Elektrownia „Opole” w świetle badań socjologicznych // W: Budowa bloków 5 i 6 w PGE Elektrowni Opole S.A. : aspekty gospodarcze, środowiskowe i społeczne / pod red. Czesławy Rosik-Dulewskiej, Grzegorza Kusza. – Opole : Uniwersytet Opolski. Katedra Ochrony Powierzchni Ziemi, 2009. – Bibliogr. – S. 47–70 : tab., wykr. kolor. – ISBN 978-83-927861-8-4.

♦ 172. Narzędzia badań społecznych nad czynnikami rozwoju przedsiębiorstw jutra na poziomie lokalnym / ..., Krzysztof Malik, Kazimierz Szczygieski, Mirosława Szewczyk, Katarzyna Widera // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 255–292 : tab.

♦ 173. Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 135, [1] s. : mapy, tab., wykr. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 174. „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. ..., Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 194 s. : mapy kolor., tab., wykr. kolor. ; 24 cm + 1 płyta CD-ROM. – Streszcz. ang., niem. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 175. Profesor zwyczajny doktor habilitowana Lucyna Frąckiewicz (1926–2009) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – S. 352–353 : portr.

♦ 176. Profesor zwyczajny doktor habilitowany Władysław Jacher (1931–2009) // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – S. 350–351 : portr.

♦ 177. Socjologiczne dyskursy o Śląsku w organizacyjnych ramach Instytutu Śląskiego // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w ba-

daniach nad Śląskiem / pod red. nauk. ... Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 49–70.

♦ 178. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2008 roku i zadania badawcze na rok 2009 / Leokadia Drożdż, ... // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 11–27 : tab. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 179. Umiejętności praktyczne absolwentów szkół zawodowych jako przedmiot badań socjologicznych // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. ..., Kazimierza Szczygieskiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 26–43. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 180. Umiejętności praktyczne absolwentów szkół zawodowych w województwie opolskim w opinii pracodawców : (w świetle wyników badań pilotażowych) // W: Wyzwania dla polityki społecznej Śląska w kontekście kryzysu i procesów demograficznych / pod red. nauk. Agaty Zagórowskiej ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Katedra Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 83–93 : tab., wykry. – ISBN 978-83-62105-07-6.

181. W niewoli uczuć : „Śląsk jako problem socjologiczny” Emila Szramka w świetle socjologii emocji // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 365–373. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 182. Wstęp / Robert Rauziński, ... // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, ... ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 7–8. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 183. Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – 355, [7] s. : fot., portr., tab. ; 24 cm. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Spis treści także ang., niem. – Streszcz. ang., niem.

SZCZYGIELSKI KAZIMIERZ

♦ 184. Analiza i ocena współczesnych czynników kształtujących regionalny i lokalne rynki pracy w województwie opolskim / Robert Rauziński, ... // W: Diagnostyka i prognozy makroekonomiczne dla województwa opolskiego ze szczególnym uwzględnieniem rynku pracy / [aut. oprac. Iwona Mąkolska i in.]. – Opole : Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2009. – Bibliogr. – S. 59–113 : mapy kolor., tab. kolor., wyk. kolor. – ISBN 978-83-60455-07-4.

♦ 185. Badania nad strukturą demograficzną i społeczną ludności Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej osiedlonych na Śląsku Opolskim po 1945 roku / Robert Rauziński, ... // W: Polityka społeczna na Śląsku wobec kryzysu : ujęcie regionalne / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwiżdż ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Politechnika Opolska. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 80–95 : mapa, tab. – ISBN 978-83-7126-255-5. – ISBN 978-83-62105-24-3.

♦ 186. „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał” : szanse i zagrożenia edukacji zawodowej / Teresa Soldra-Gwiżdż, ... // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 182–190. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

187. Narzędzia badań społecznych nad czynnikami rozwoju przedsiębiorstw jutra na poziomie lokalnym / Teresa Soldra-Gwiżdż, Krzysztof Malik, ..., Mirosława Szewczyk, Katarzyna Widera // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 255–292 : tab.

188. Narzędzie analizy i oceny zmian struktury społecznej, gospodarczej i środowiskowej regionu ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu i usług : (na poziomie miejscowości i gmin) / ..., Grzegorz Sikora // W: Przedsiębiorstwa jutra : prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim : metodologia i narzędzia badawcze / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2009. – S. 219–253 : mapy (w tym kolor.), tab., wyk.

♦ 189. „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 194 s. : mapy kolor., tab., wyk. kolor. ; 24 cm + 1 płyta CD-ROM . – Streszcz. ang., niem. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 190. Problematyka badań geograficzno-przestrzennych w pracach Instytutu Śląskiego w Opolu / Wiesław Drobek, Brygida Solga, ... // W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 71–89.

191. Przyszłość demograficzna województw śląskich w świetle prognozy Głównego Urzędu Statystycznego z 2008 roku // W: Wyzwania dla polityki społecznej Śląska w kontekście kryzysu i procesów demograficznych / pod red. nauk. Agaty Zagórowskiej ; Politechnika Opolska. Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Katedra Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 122–138 : mapa, tab., wykr. – ISBN 978-83-62105-07-6.

♦ 192. Skutki zjawiska emigracji z obszaru Śląska Opolskiego : (wybrane aspekty demograficzne) / Robert Rauziński, ... – Streszcz. ang. – Bibliogr. // Biuletyn RPO. Materiały. Zeszyty Naukowe / Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. – Nr 66 (2009), s. 91–117 : mapy, tab., wykr.

♦ 193. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2008 roku / ..., Brygida Solga // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2008 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2009 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2009. – S. 32–34. – ISBN 978-83-7126-244-9. – ISBN 978-83-7511-113-2.

♦ 194. Województwo opolskie : przestrzeń i ludzie // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 425–436 : mapy, tab. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 195. Założenia budowy narzędzia analizy przestrzennej wyników badań jakościowych uzyskanych w ramach projektu // W: „Praktyka czyni mistrza” : społeczne konteksty szkolnictwa zawodowego / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 44–52 : mapy, tab. – ISBN 978-83-7126-249-4. – ISBN 978-83-62105-03-8.

♦ 196. Zróżnicowanie narodowościowe na Śląsku a procesy migracyjne : studium przypadku – województwo opolskie / Robert Rauziński, ... // W: Zmieniająca się rola migracji w rozwoju regionalnym / pod red. nauk. Brygidy Solgi ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. Centrum Badań Migracji Zagranicznych. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 143–158 : mapy, tab., wykr. – ISBN 978-83-7126-253-1. – ISBN 978-83-62105-15-1.

197. Diagnoza czynników wpływających na jakość kształcenia ustawicznego w formach szkolnych osób dorosłych w województwie śląskim / ..., Maciej Kalski, Krzysztof Wrań. – Katowice ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski ; Warszawa : CTC Polska, 2009. – 123 s. : mapy kolor., tab., wyk. kolor. ; 24 cm. – Zawiera : Cz. 1, Raport z badań / ..., Maciej Kalski. Cz. 2, Raport z sesji strategicznych / Krzysztof Wrań. – (Szkoła Otwarta dla Dorosłych). – ISBN 978-83-924579-4-7. – ISBN 978-83-62105-06-9.

♦ 198. Misja instytucji : słowo o powinnościach Instytutu Śląskiego w Opolu / Marek S. Szczepański, ... / W: Instytut Śląski na przełomie wieków : miejsce i rola placówki w badaniach nad Śląskiem / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2009. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 68). – Streszcz. ang., niem. – S. 7–14.

♦ 199. Misja instytucji : słowo o powinnościach powracającego (?) Instytutu / Marek S. Szczepański ; we współpracy z ... – (Notatnik spóźnionego przybysza). – II. // Śląsk : miesięcznik społeczno-kulturalny. – R. 15, nr 7 (2009), s. 27.

200. O tożsamości raz jeszcze / Marek Szczepański, ... // W: Jak uczynić regiony motorami rozwoju i modernizacji Polski / [red. nauk. Jan Szomburg] ; Polskie Forum Obywatelskie. – Gdańsk : Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2009. – (Wolność i Solidarność ; nr 19). – S. 127–135. – ISBN 978-83-7615-029-1.

201. Pochwała klasy średniej : dekompozycja polskiej struktury społecznej w okresie transformacji = Praise of the middle class : decomposition of Polish social structure at the time of transition / Marek S. Szczepański, ... // W: Udržitelnost rozvoje společnosti a kvalita života [Dokument elektroniczny] / A. Václavíková, M. Chmelařová a kolektiv ; Slezská univerzita v Opavě. Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav veřejné správy a regionální politiky. – Opava : Uvsarp, 2009. – 1 dysk optyczny (CD-ROM). – S. 169–177. – ISBN 978-80-7248-552-9.

202. Pozostać czy wrócić ? : migracje i reemigracje Polaków w perspektywie socjologicznej : przypadek Śląska / Marek S. Szczepański, ... // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – Bibliogr. – S. 497–504. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 203. Teoretyczne podstawy analizy migracji / ..., Marek S. Szczepański // W: Prognoza wielkości reemigracji do województwa opolskiego osób pracujących za granicą do 2013 roku : raport końcowy / [red. Marta Mackiewicz ; oprac. zespół w składzie Tomasz Kaczor i in. ; współpraca Marian Wargacki]. – Opole : Wojewódzki Urząd Pracy ; Warszawa : CTC Polska ; ECORYS Polska, 2009. – S. 13–25 : tab. – ISBN 978-83-926842-3-7.

♦ 204. Tożsamość zwielokrotniona / Marek S. Szczepański ; we współpracy z ... – (Notatnik spóźnionego przybysza). – Il. // Śląsk : miesięcznik społeczno-kulturalny. – R. 15, nr 8 (2009), s. 25.

205. Wielokulturowość : iluzje czy rzeczywistość ? : socjologiczne studium przypadku na przykładzie Kongresu Polonii Kanadyjskiej / Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – 458 s. : tab. ; 24 cm. – (Studia i Monografie, ISSN 1233 ; nr 419). – Streszcz. ang., fr. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7395-345-1.

TRZCIELIŃSKA-POLUS ALEKSANDRA

♦ 206. Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. Krystiana Heffnera, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 167, [2] s. : mapy, tab., wyk. ; 24 cm. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – Tyt. także niem., czes. – Spis treści także niem., czes. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

207. Die Euroregionen an den Grenzen Polens als Brücken grenzüberschreitender Zusammenarbeit // W: Brücken zwischen den Kulturen : Geistige Grundlagen, historische Beispiele, Zeitfragen : Dokumentation eines internationalen wissenschaftlichen Symposiums vom 24. bis 27. September 2008 in Pecs (Ungarn) / Red. Rudolf Wichard. – Frankfurt am Main : Stiftung Haus der action 365, 2009. – S. 249–259 : mapa, tab. – ISBN 978-3-941290-00-6.

♦ 208. Niemcy – państwo imigracji : (raport nt. migracji za 2007 rok i sprawozdanie pełnomocnika ds. migracji na forum Bundestagu) // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. Krystiana Heffnera, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 126–142 : tab. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

209. Polityka pamięci we współczesnych stosunkach polsko-niemieckich : (na przykładzie debaty z 2009 roku na temat placówki Widoczny Znak) // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 291–299. – ISBN 978-83-7342-216-2.

♦ 210. Przedmowa / Krystian Heffner, ... // W: Colloquium Opole 2008 : otwarta Europa – otwarte regiony – nowy wymiar migracji / pod red. Krystiana Heffnera, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 9–11. – ISBN 978-83-7126-251-7. – ISBN 978-83-62105-10-6.

211. Specyfika „1968 roku” w Niemczech Zachodnich // W: Marzec’68 z czterdziestoletniej perspektywy / pod red. Danuty Kisielewicz, Małgorzaty Świder ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 241–253. – ISBN 978-83-7395-327-7.

212. Układ monachijski i kwestia Niemców sudeckich : stosunki niemiecko-czeskie na forum Bundestagu w latach 90. XX w. // W: Układ monachijski jako przykład prawnomiedzynarodowej kapitulacji wobec agresji / red. nauk. Stefan Marek Grochalski, Michał Lis ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2009. – S. 123–136. – ISBN 978-83-7395-354-3.

213. Unia Europejska – organizacja współpracy gospodarczej / Grzegorz Bala-wajder, ... // W: Organizacje w stosunkach międzynarodowych : istota, mechanizmy działania, zasięg / pod red. Teresy Łoś-Nowak. – [Wyd. 5 uzup.]. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. – (Acta Universitatis Wratislaviensis, ISSN 0239-6661, No 3173). – S. 307–340 : tab. – ISBN 978-83-229-3071-7.

WYDERKA BOGUSŁAW

♦ 214–215. Słownik gwar śląskich = A dictionary of Silesian dialects. T. 11, (gościniec–gźmija) / red. nauk. ... ; zespół aut. Małgorzata Izykowska, Krzysztof Kleszcz, Danuta Lech-Kirstein, Lidia Przymuszała, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ : EDJ Edytorstwo, 2009. – XLII, [2], 130, [1] s. : mapa ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-258-6. – ISBN 978-83-86762-45-3.

216. Z badań nad słownictwem gwar śląskich : (*łączny, mata, ktać, okropny, oszydzić* i pochodne) // W: Silesia – de te fabula narratur : teksty ofiarowane Profesorowi Michałowi Lisowi / [rada nauk. Marek Masnyk i in.] ; Uniwersytet Opolski. – Opole : nakł. Instytutu Politologii UO, 2009. – S. 401–405. – ISBN 978-83-7342-216-2.

217. *Ze wzruszeniem przemawiamy do Was ...* : o języku i stylu Augusta Hlonda // W: Język religijny dawniej i dziś (w kontekście teologicznym i kulturowym) : materiały z konferencji, Gniezno 22–24 września 2008 / pod red. Pawła Bortkiewicza, Stanisława Mikołajczaka, Małgorzaty Rybki. [T.] 4. – Poznań : Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne”, 2009. – (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej, ISSN 1233-8672 ; 38). – S. 55–64. – ISBN 978-83-61573-11-1.

ZAWADKA MAREK

♦ 218. Utrzymanie techniczne odrzańskiej drogi wodnej w drugiej połowie XX wieku // W: Gospodarcze i społeczne skutki zaborów Polski / pod red. Jędrzeja

Chumińskiego, Krzysztofa Popińskiego. – Wrocław : Gajt Wydaw., 2008. – (Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą : spotkanie 3). – S. 249–274 : tab. – ISBN 978-83-88178-67-2.

♦ 219. Aby Wrocław był miastem odrzańskim // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 140–143 : fot. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 220. Efektywnie i efektownie : działalność społeczna na rzecz Odry w latach 1957–1962 // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 100–108 : fot. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 221. Historyczne oblicza rzeki // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 49–60 : fot. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 222. Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – 154, [1] s. : faks., fot., portr. ; 24 cm. – Streszcz. ang., czes., niem. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 223. Nota edytorska // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 17–18. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 224. Odrzańskie środki transportu do 1950 roku // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 70–79 : fot. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 225. Powstawanie regionów przemysłowych w Polsce jako proces modernizacji społecznej (ze szczególnym uwzględnieniem Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego) // W: Między zacofaniem a modernizacją : społeczno-gospodarcze problemy ziem polskich na przestrzeni wieków / pod red. Elżbiety Kościak, Tomasza Głowińskiego. – Wrocław : Gajt Wydaw., 2009. – (Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą : spotkanie 4). – S. 93–102. – ISBN 978-83-88178-77-1.

♦ 226*. Stan wojenny w Głogowie – wybrane aspekty // : Stan wojenny na Ziemi Lubuskiej / red. nauk. Czesław Osękowski, Robert Skobelski. – Zielona Góra : Uniwersytet Zielonogórski, 2009. – (Z dziejów Ziemi Lubuskiej po drugiej wojnie światowej ; t. 11). – S. 63–81. – ISBN 978-83-7481-301-3.

♦ 227. Wstęp / Wiesław Drobek, ... // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 5. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 228. Zakończenie / Wiesław Drobek, ... // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – S. 144–145. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.

♦ 229–230*. Zbrodnia lubińska 1982 : dokumenty. – T. 2, Dochodzenie do prawdy. – Cz. 5 : „W poszukiwaniu Nowej Prawdy” / wstęp, wybór i oprac. Paweł Piotrowski, ... ; [współpraca Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział we Wrocławiu, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu]. – Lubin : Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” : Centrum Kultury „Muza”, 2009. – 333 s. ; 24 cm. – (Zeszyty Lubińskie / pod red. Barbary Techmańskiej, ... ; nr 22). – Indeks. – ISBN 978-83-88178-88-7.

♦ 231–232*. Zbrodnia lubińska 1982 : dokumenty. – T. 2, Dochodzenie do prawdy. – Cz. 6 : „Winnych zbrodni nie odnaleziono” / wstęp, wybór i oprac. Paweł Piotrowski, ... ; [współpraca Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział we Wrocławiu, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu]. – Lubin : Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” : Centrum Kultury „Muza”, 2009. – 374 s. ; 24 cm. – (Zeszyty Lubińskie / pod red. Barbary Techmańskiej, ... ; nr 23). – Indeks. – ISBN 978-83-88178-89-4.

♦ 233. Życiorys niepospolity // W: Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. ..., Wiesław Drobek ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2009. – Bibliogr. – S. 7–16 : faks., fot. – ISBN 978-83-7126-235-7. – ISBN 978-83-7511-131-6.